

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.



18. Telefon: 9-77. Előf. Havonta 110, negyedévre 300, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20. A díjazás díjazás szerint "KELET" az erdélyi és zsidóság egyetlen napilapjának megjelenésével enged.

Disztér 2., I. em.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmontolom
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megérkezését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jánosi
Ferenc. Bukaresti szerkesztő
Ernő, Str. Matei Milig 4.

Ara 5 lej

Péntek, 1934 június 29.

5694. ÉV
TAMUSZ 16.XVII. ÉVF.
142. SZÁM.

Romlás utján a zsidó hitközségek

Irta: Marton Ernő

Habozva és nem szívesen határoztam el magam ennek a cikknek a megírására. Az Új Keletnél szabállyá emeltem azt az álláspontot, hogy nem avatkozunk a hitközségek belső ügyeibe. Mint a zsidóság magasabb, egyetemes érdekeinek szószólói, nem tartottuk kötelességünknek, hogy a lap hasábjait vidéki kile háborúságok esataterévé deg-radáljuk. Ehhez az elvhez gyakran még az újságírói jólinformáltság rovására is ragaszkodtunk, mert úgy véltük, hogy az ilyen hírek pertraktálása demoralizálólag hat befelé és kifelé egyaránt.

Az Új Keletet a nemzsidó közvélemény és a hivatalos körök az erdélyi zsidóság autentikus megnyilatkozásiának tekintik. Ezért, ha csak lehetett, elkerültük, hogy a nyilvánosság előtt kitergessük lokális házi perpatvarainkat, mert az ilyen jelenségeket rendszerint ellenünk használják fel útokartnyának és az egész zsidóságról vonnak le belőlük káros következtetéseket.

Az utóbbi hónapokban azonban olyan jelenségek észlelhetők az erdélyi zsidó hitközségekben, amelyek kötelességünknek teszik, hogy kellő higgadsággal és objektivitással szóvá tegyük őket. Az erdélyi román és kisebbségi lapok hónapok óta hangosak az egyes orthodox hitközségekben zajló botrányokról. Alig telik el nap, hogy ezek a lapok szenzációs riportokban ne tálnak fel olvasóiknak azokat a csunya vizályokat, amelyek az erdélyi zsidó hitközségek belső életét urálják. Ezek a sajtóközlemények a legtrikább esetben mozognak az objektivitás vonalán, mert rendszerint hol az egyik, hol a másik hadakozó párt álláspontját tükröztetik vissza. Ilyenformán az olvasó mindig csak torzképet kaphat a tényleges helyzetről.

De a legobjektivebb bírálatnak is meg kell állapítania, hogy az erdélyi ortodoxia belső élete már évek óta a lázas betegség tüneteit mutatja és lehetetlen szemét hunyni az előtt, hogy ebben a szervezetben olyan bomlási processzus indult meg, amely, ha idejében gátat nem emelnek, a biztos széthullás esirait hordja magában. Ezek a belső harcok majdnem mindenütt azonos síkon mozognak. Az orthodox hitközségekben a szélsőségesen konzervatív chaszidikus elemek állnak szemben a haladottabb gondolkodású askenáz zsidósággal. A hegemoniáért és kizárólagosságért folytatott harc hevében a legkiméletlenebb eszközöktől sem riadnak vissza, olyan eszközöktől sem, amelyek amelltt, hogy nem vezetnek célhoz, végzetesen veszélyeztetik a zsidóság egyetemes érdekeit. A hatalomnál való besugás, a "móserolás" ugyszólván megszokott eszköze már ennek a harcnak.

Még mindenkinek élénken emlékeztetnem van az a szomorú spektakulum, amelyet a szatmári orthodox hitközség belső háborúsága nyújtott éveken keresztül az ország közvéleményének. Ez a váltakozó szerencsével folytatott harc, amelyben mindkét fél nem egyszer könyörögte ki a kormányhatóságok illetékes beavatkozását a hitközség autonómiájába, azzal végződött, hogy Teitelbaum Joel főrabbi végre elfoglalta a hivatalát. Ma látszólag béke van a szatmári hitközségben. De mi

az ára ennek a békének? Az éveken át dúló harc súlyos milliókat emésztett fel, amelyeket nemcsak a szemben álló felek zsebe, hanem elsősorban a hitközség pénztára sanylett meg. A még nemrég jómódu szatmári hitközség ma fuldoklik az adósságokban. Ezt az anyagi leromlást betetőzték az új főrabbi állásbaiktatásával felmerült milliós költségek. Ma a nagy szatmári orthodox hitközség ott tart, hogy hónapok óta nem tudja rendesen fizetni alkalmazottait és a hitközség vezetőségének nagyszabású pénzügyi segélyakciókon kell törnie a fejét. Ez volt az egyetlen pozitív eredménye az éveken keresztül annyi szenvedéllyel és jobb ügyhöz méltó buzgalommal folytatott háborúsnak.

Az ország legnagyobb orthodox hitközségének a tekintélyes és nagymúltú nagyváradi hitközségnek belső élete hosszú idő óta ugyancsak esatateréhez hasonlít. A harcoló felek itt sem válogattak az eszközökben és hol az ellenfélre kent irredentizmus vádjával, hol egyéb hasonló épületes érvekkel igyekeztek a hatóságok jóindulatát a maguk oldalára billenteni. Egymást követték a miniszteri vizsgálatok a hitközség ügykezelésében és a feszült atmoszférát csak még tetézte az az egészen különös háttérű és kimeneteli sakter-pör, amely szellemében nem sokban különbözött a középkori boszorkánypöröktől. A harc Nagyváradon még nem dőlt el és el lehetünk készülve további épületes fordulatokra.

A nagykarolyi orthodox hitközség ugyancsak hallat magáról, mert a hitközségi tagok egy része, ez esetben a chaszidikus elemek, elégedetlenek a Teitelbaum Joel helyébe megválasztott új főrabbiával és ennek az elégedetlenségnek botrányokkal és éretlen gyerekesinyekkel adnak kifejezést.

A tasnádi dajén választást a választás módjával és eredményével elégedetlenkedők arra használták fel, hogy különböző román és magyar lapokban olyan cikkeket helyezzenek el, melyek különösen a mai időkben föltöbb alkalmasak arra, hogy nemcsak a megfáradott főrabbit és a hitközséget, de az egész zsidóságot is nevétséges és antipatikus színben tüntessék fel a nemzsidó közvélemény előtt. Ezek a sajtóközlemények nem kevesebbet írtak, mint azt, hogy a tasnádi főrabbi a lányát választotta meg dajénnek.

Nem akarunk ezeknek a hitközségi botrányoknak a részleteibe becsátkozni, mégkevésbé szándékozunk állást foglalni az egyik, vagy másik hadakozó párt mellett. Bennünket ezeknek a jelenségeknek szimptomatikus volta érdekel elsősorban és az a perspektiva, amit ezek a harcok az objektíven néző szem előtt megnyitnak. Ha közelebről figyeljük meg az egyes orthodox hitközségek belső életét, hamar rájövünk arra, hogy azokon a helyeken is, ahol az ellentétek még nem robbantak ki botrányokban, ott van már mindennél a széthuzás, a bomlás esirája.

Az erdélyi zsidó közvéleménynek fel kell végre eszmélnie arra, hogy ez az állapot az erdélyi orthodox hitközségek belül nem tartható fenn tovább, mert ez előbb-utóbb teljes széteséshez és anarchiához fog vezetni. Ma, amikor a zsidóság politikai helyzete olyan

problematikus, mint talán még sohasem volt hosszú történelmünk során, ma amikor gazdasági létünk ezer veszély fenyegeti, ma, amikor a zsidó egzisztenciák ezreinek és tízezreinek kell élethalál harcot folytatniok az elmerülés ellen, a hitközségekre várna az a fontos és történelmi szerep, hogy a zsidóságot egységes szervezetbe tömörítve alkalmassá és képessé tegyék sorsdöntő problémáinak megoldására. A hitközség a gáluthban a zsidóságnak egyetlen közjogilag elismert tömörítési formája, amely a számuizetés elmult évszázadai alatt be is töltötte az egészséges népszervezet összes funkcióit és egybefoglaló kerete volt a zsidó nép politikai, gazdasági, kulturális, szociális és vallási életének. A hitközség vállain nyugodott az ifjuság nevelése, a szegények ellátása, a betegek gondozása és általában minden olyan probléma megoldása, amely egy kisebb ségben lévő népi közösség életében felmerülhet.

Ezekből a nagyfontosságú funkciókból a mi hitközségeink ugyszólván sem mit sem teljesítettek. Az erdélyi zsidóság igazi, nagy, véres problémáitól olyan távol és idegenül állanak ezek a hitközségek, mintha nem is ezen a planétán élének. Az, hogy a zsidó egzisztenciák ezrei hullanak ki naponta a termelés processzusából, hogy az ifjuságunk céltalanul és reménytelenül indul a jövő felé, hogy a szenvedély és gyűlölet lángjai már a zsidóság testét nyaldossák, mintha nem is érdekelné ezeket a hitközségeket. Ók a maguk kicsinyes esetepatíval vannak elfoglalva és apró szenvedelmek között észre sem veszik, hogy a ház már ég a fejük fölött.

Ezeknek a hitközségeknek fenntartása és adminisztrálása milliós költségvetéseket emészt fel, a közvetlen és közvetett hitközségi adók egyes helyeken valóságos sarc jellegével bírnak. *Vájon arányban áll-e az ellenszolgáltatás, amit a mi hitközségeink nyújtanak a súlyosan megterhelt adófizetőknek?* A hitközség az egyetlen szerv, amely költségvetésszerű bevételek föltött rendelkezik és amelynek ilyen formán módjában állana pozitív irányban hozzájárulni számos erdélyi zsidó probléma megoldásához. Elegetendő, ha csak a nevelés és a szociális gondoskodás ügyét emlitem, amelyek szinte elválaszthatatlanok a hitközségek feladatokról.

Az erdélyi hitközségek tevékenységét azonban — kevés kivételtől eltekintve — teljesen abszorbeálja saját adminisztrációjuk fenntartása és néha az az érzése az embernek, mintha ez az adminisztráció volna az a legmagasabb öncélú feladat, amelyért a hitközségi tagoknál a súlyos adókat kell fizetniök.

Távol áll tőlem, hogy a legkisebb mértékben is alacsonyabbra helyezzem azt a fontos vallási funkcióit, amelyet a hitközségek a vallási életben betöltenek, de ez egymagában korántsem mérítheti ki a hitközségek működési körét. *A hitközség nem állhat érzéketlenül és izoláltan a zsidóság nagy problémáival szemben.* A zsidóság létérdeke kívánja meg, hogy a hitközség ismét azzá váljék, ami egykor volt, a zsidó népiség összefogó nagy szervevé.

A mai válságos időkben az erdélyi zsidóság nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a hitközségek milliós költségvetéseikkel továbbra is csak az élet igazi problémáitól távolálló kicsinyes pártharcok keretei legyenek, hanem minden erejével oda kell hatnia, hogy a hitközségek szerzettségükkel és anyagi erejükkel pozitív formában járuljanak hozzá a zsidóság életgyakorlati kérdéseinek megoldásához.

Ez azonban csak úgy lehetséges, ha egészen új szellem vonul be a zsidó hitközségekbe és az élet változott szükségleteinek megfelelően szervezik át azokat.

Az erdélyi zsidóság mai társadalmi és pszichológia helyzetét figyelembevéve, én csak két lehetőséget látok arra, hogy hitközségeinket hivatásuk ma gaslatára állítsuk és hogy kiküszöböljük azokat a belső harcokat, amelyek egyre fokozottabb mértékben paralizálják a hitközségek működési lehetőségét.

Gazdasági és politikai tekintetben semlegesíteni kell a hitközségeket. Olyan keretet kell teremteni, amely lehetővé teszi, hogy a hitközség adminisztrációs és gazdasági egységének fenntartása mellett minden vallási arnyalat és frakció szabadon érvényesülhessen és hogy a rítusok szerint való differenciálódás ne veszélyeztesse, miként azt ma lépten nyomon látjuk, a hitközségek egységét. Az egész világon mindenütt ilyen alapon vannak megszerveve a zsidó hitközségek és az erdélyi orthodox zsidóság is, az élet kény szeritő parancának hatása alatt, rá kell, hogy térjen erre az utra. Minden vallási frakció teljes autonómiával rendelkezik az ilyen hitközségben és csak gazdasági és politikai tekintetben képvisel egységet a többi frakciókkal.

Az ilyenformán semlegesített hitközségben olyan erők szabadulnak majd fel és aktívoldódnak, amelyek képesek lesznek a mai hiányosságokat pótolni és a hitközséget ismét a zsidó élet összefogó szervévé tenni.

Minden erőnkkel oda kell hatnunk, hogy az erdélyi ortodoxia vezetőit meggyőzzük arról, hogy hitközségeinknek ilyen módon való átszervezése elsősorban az ortodoxia létérdeke, mely a mai pártharcokban lassanként teljesen felőröldik.

Amennyiben azonban arra a tapasztalatra kellene jutni, hogy a mai hivatalos orthodox fel fogás merვენ szembehelyezkedik e korszerű megoldással és nem tud szabadulni bizonyos szlőséges elemek nyomása alól, akkor nem marad más hátra, minthogy a zsidóságnak az a része, amely kellő mértékben felismeri a zsidóság mai helyzetét és megfelelő érzékkel rendelkezik a megváltozott politikai viszonyok folytán felmerült problémák iránt, megszerveze a maga külön hitközségét, az egységes zsidó népközséget, amely a lelkiismereti szabadság teljes respektálása mellett biztosítani fogja a zsidóság egyetemes létérdekeinek hathatós védelmét és pozitív irányban való előmozdítását.

Akarmelyik megoldást válassza az erdélyi zsidóság többsége, — *valaminek mindenesetre történnie kell.* Tétlenül, ölbe tett kezekkel nézni a bomlásnak és züllésnek mai processzusát, egyértelmű a bünnel. Aki nem akar részesevé válni ennek a zsidóság létérdekei ellen elkövetett bűnnek, nem szabad tovább hallgatnia, mert ideje érkezett már a határozott szónak és a még határozottabb cselekvésnek.

a véres ek között

mert részvesz

gyűlésén indítványt
kéri a végrehajtó,
Doriot képviselő,
bírómesterének ki-
tán az a vád me-
az összes munkás-
útjának politikáját
a fasizmus ellen
a moszkvai dírek-

isa új munkás-

len. rámutatva
refektus vallomá
anuvallomásokat
vezessék elő
állala pillana-
állottak. Kéri
óság szálljon ki
pítsa meg a he-
gölték.
hogy a hadbi-
tálló kifogást a
döntőn föltöt-
zik ez ellen, a
z ügyész javas-
nt. Sanduljan
da volt minisz-
vált belügyi al-
nicoiu tábornok

belügy- sát tartöz- mündében

a látja beigazolt
miniszter gyilk-
pán letartóztat-
a Jenő diákkal
a a gyilkosság
előtti nyugdíjaz-
teszik felelőssé-
rot elkövettek.
ztatások várha-

be Lapkaió M.
ara L. Poy B.
7.

Körséta a t. Házban

Fülszó hőségben készül a kamara a költségvetés vitájára. Maniu és Dinu Bratianu együtt a folyosón

Bucuresti-Bukarest, június 28. Fülszó hőségben folynak a rendkívüli ülésszak munkálatai. Olyan atmoszféra nehezedik a kupolateremre, amelynek tempusában a honatyák mint valami alvó bábu mozognak.

Csak néha, ritka időközökben elevendik meg a tempó és cikázik át az idegen, mint üdítő hűvös áramlat egy-egy jelentékeny összездülés.

A kupolateremben szavaznak: Elemi iskolai törvényt módosító törvényt, sorsjegytörvényt módosító törvényt, amorfizációs pénztár működését módosító törvényt, egy kisajátítás, egy hitelfolyósító és egyéb hasonlókat...

Folyik a szavazás

A csengők szakadatlanul zúgnak. Az előki székben a fiatal és máris kopasz Pillát atelnök működik nagy buzgalommal, miközben hiába törli verejtékező homlokát. Fontoskodva csap le a fakalapáccsal egy-egy törvényszakasz megszavazásánál s ricszó, vékony hangján szenteljenül ismétli: 103 mellette, 2 ellen, a törvény meg van szavazva... Pedig hol van itt 105 képviselő. Talán ha huszan röjják az előki emelvény lépcsőit, hogy az urnákba elhelyezzék fekete és fehér golyóikat.

Annál hangosabb és élénkebb a folyosó. A büffében sok jegeszívót, mazagrán és fagyaltot fogyasztanak. Mindenki a meleg ellen panaszkodik, a tiszteltemtő honatyák káromkodva panaszkodnak, hogy ebben a rettenetes kánikuláris forróságban törvényeket szavaztatnak velük.

Júniusban készül a nagy vitára

Az egyik főreces asztalnál már legalább három órája röjja a sorokat Iunian, a radikális parasztpárt kistermetű, de éleseszű vezére.

A költségvetési vitára készülök... Hallatlan furcsaságok tűnnek ki S'ávescunak a művéből... Egészen el akarják intézni ezt a szegény országot.

— És gondolja, hogy ön elér valamit a beszédével? — kérdezik Iuniant.

A volt igazságügyminiszter rezignánsan válaszol:

— Azt kevésbé hinném. Eppen eleget változtattak rajta, no de hát azért van parlament, hogy mindannyian elmondhassuk a véleményünket.

— Ez már igaz!

A költségvetési vita egyébként elég izgalmasnak ígérkezik. Madgearu és Slăvescu, a két ősrivális összecsapása lesz az attrakció.

A képviselők hatalmas kötelekkel a honukat jönnék, mennek a folyosón. Csak a közoktatásügyi minisztérium költségvetése vagy 700 oldal.

Egy magyar honatyá

— És ezt ön mind átolvassa? — fordulunk Laar Ferenc képviselőhöz, a magyar párt iskolaiügyi szakértőjéhez.

— Hát nagyjában bizony igen... pedig hát hiába, mert süketfülekre talál a legsúlyosabb érvünk is. Nehéz sorsa van ebben a törvényhozó házban egy kisebbségi képviselőnek.

Megemlítjük a nagy harcot, amelyet néhány nappal, előbb az elemiiskolai oktatásügyi törvény vitája során lefolytatott.

— Hát az igaz, hogy nem volt gyerektájk, kétszáz ellenféllel szemben egyedül felvenni a csatát.

Ebben a pillanatban Ghitescu közoktatásügyi minisztériumi vezérigazgató lép Laarhoz és így üdvözl:

— Jó napot „Hidegvér ur” (domna sânge rece).

— Jó napot, de mivel érdemeltem ki ezt a nevet?

— Na hallja, szembeszállni egyesegyedül két-záz emberrel és olyan nyugodtan visszavágni, ahhoz hidegvér kell.

A magyar képviselő elkeseredetten panaszkodik Ghimesan nemzeti parasztpárti képviselőre, aki ledöntötte előle az előző napon Barthou francia külügyminiszternek felállított mikrofont — nehogy Laar „istentelen szavait” „külföldön is meghallják.”

Ghimesan nem tudta, hogy a rádió mikrofont még véletlenül sem hagyhaták bekapcsolva... pláne a képviselőházban, ahol bizony sokszor olyan veszekedések vannak és példánakokáért Robu olyan üvöltő hangokat ad ki, hogy azoknak külföldre való hovábbítása nem sokat használhatna az ország jó hírnevének.

Maniu és Bratianu együtt

A folyosó végén feltűnik Maniu Gyula karsu alakja. Frissen, fiatalosan, elegáns

nyári vászonruhában, rugalmas léptekkel közeledik Bratianu Dinunak, a liberális párt vezérének társaságában. A folyosón mindenki őket nézi, általános fel-tűnést kelt, hogy ez a két férfi, aki még tegnap halálos ellenség volt, most együtt van. A képviselők, volt és jelenlegi miniszterek mély tisztelettel hajolnak meg a két férfi előtt. Kétségtelen a politikai éle két legnagyobb autoritású férfija. Az hogy együtt vannak még jobban érezteti, hogy a román politikában ők ketten képviselik az ország zömének megnyilatko-

Egy milliő font forgalom és 600.000 látogató a tel-avivi mintavásár mérlege

Az angol konzulátusok fognak ezentul blanco-certifikátokat adni a Palesztinába kivándorló kapitalistáknak: Áprilisban közel háromezer zsidó vándorolt ki az országba

Jeruzsálem, június 28. A Jewish Agency ekzekutívje tárgyalásokat kezdett a palesztinai kormánnyal abban az irányban, hogy az angol konzulátusok Lengyelországban és Romániában blanco-certifikátokat bocsássanak a kapitalista bevándorlók rendelkezésére és hogy a konzulátusoknak joguk legyen, a palesztinai kormány előzetes hozzájárulása nélkül is beutazási cserifikátokat kiállítani. Ezzel akarják kiküszöbölni a bevándorlási kérvényekozta nehézségeket és komplikációkat.

A tárgyalások úgy látszik, a legjobb mederben haladnak, miután a palesztinai kormány kétezer blanco-certifikátot bocsátott a berlini angol konzulátus rendelkezésére egy fonttal rendelkező bevándorlók számára.

Jeruzsálem, június 28. A palesztinai kormány hivatalos lapjának jelentése sze-

SELECT MOZGO
AZ IGAZSÁG ÉS BECSULETÉRT
rendkívül izgalmas kalandorfilm
Műsoron kívül Sully Simphonie és hangos híradó

Főszerepekben;
KEN MAYNARD
és **TARZAN** a csodáló

zását.
Es most együtt vannak...
— Vajjon, mit főznek ki ezek ketten?
— Kérde melletünk egy politikus intim pista s már kész is a válasz: az alkotmány védelmét biztosító frontot építik ki...
Ma már az egész sajtó hatalmas eik-ekben foglalkozott az alkotmány védelmére alakuló front aktuális problémájával.... (h. e.)

Természetes, hogy ezek után kiderül, hogy ezek a pénzek nem az ipartestület cőjait szolgálták. Ezzel szemben négy és félmillió lej szubvencióit folyósítottak az ugynevezett ipari szindikátus palota vásárlására és 984 ezer lejt adtak az ipartestülettől függetlenül működő iparszindikátusnak, 15 millió lejt tünt el ilyen üzleteken keresztül.

Az ipari szindikátus, mely törvényesen nem tartozik ugyan az ipartestülethez, személyi kapcsolatok útján hűséges társa volt az ipartestületnél történt kilengéseknek. Mint említettük, saját deficitjei fedezésére 984 ezer lejt vett fel az ipartestülettől. 1930-ban kiadta az az ipartestület, hogy az ipartestületnek tagjai hivatalból tagjai a szindikátusnak is. Akinek nem tetszett az ezzel járó dupla tagdíj, annál megtartották az árverést a városi adóhivatal után.

Itt ötmillió lejt keres hiába a vizsgálat.

Eluszott a „Meseriasul” című folyóiraton, amely csak kilencvenkilenceszer jelent ugyan meg, viszont 945 ezer lejtbe került. Sor került az iparszindikátus sorsjatek akciójának megvizsgálására is, mely körül olyan nyilvánvaló visszaélések voltak, hogy azt még annak idején sem tudták teljesen eltakarni. A szindikátus négy milliót akart összegyűjteni egy palotára. Kisorsoltak egy autót, egy zongorát és egy hálozoba berendezést, összesen másfél millió lejt értékben. A sorsolást nem lehetett megtartani, mert a sorsjegyeket így is 429.881 lejt deficittel zárult. A palotát végül részvénytársasági alapon csinálták meg. 500 lejt névértékű részvényeket bocsátottak ki, 5 millió erejéig. Az iparosok azonban eddig csak 977 ezer lejt jegyeztek le. A pénz nem volt még együtt, mikor a „palotát” egymillió háromszázezer lejtért megvásárolták. Nimes is kifizette a palota, viszont kifizetésére az ipartestülettől már felvettek négy és fél millió lejt.

Az ipari szindikátus és az ipartestület körül folyó bojtány tovább dagad, de remélhetőleg el is önti azokat a vezetőket, akik felelősek a milliók eltűnéséért.

(W. S.)

Eltűnt tizenötmillió lejt a temesvári ipartestületnél

A temesvári iparos társadalom súlyos botránya: az ipartestületnél és az ipari munkaadók szindikátusánál történt sikkasztások. Egymás kezére játszott a két testület vezetősége a milliók elherdálásában

Timisoara-Temesvár, június 28. (Az Új Kelet tudósítójától.) Temesvár iparos társadalmát súlyos botrány foglalkoztatta, mely a temesvári ipartestület és az ipari szindikátus körül Virgil Marian munkaügyi minisztériumi vezérfelügyelő vizsgálataival súlyosbítva zajlik. A minisztérium az iparosok többszöri kérésének engedve küldötte ki Virgil Marian munkaügyi vezérfelügyelőt, aki súlyos szabálytalanságokról rántotta le a leplet.

A temesvári iparosok előtt hosszú évek óta nem tűnik, hogy az ipartestület körül minsen minden rendben. Az ipar-

testület már akkor súlyos visszaélést követett el, amikor hat százalékról tíz százalékra emelte a tagdíjakat. Ugyanakkor azonban önhatalmulag ötszáz lejről ezerötszázra emelte az iparengedélyek díját a segédi könyvek hivatalosan megállapított díját 2 lejről háromszázra, a tanoncszerződéses blanketta díját 2 lejről 150 lejre emelte.

Az egyszerű számokban főleg az az ordítóan megdöbbentő, hogy ezt a nyilvánvaló zsarolást, hogyan üzhette az ipartestület zavartalanul éveken keresztül a temesvári iparosok bórere.

Meghívó Kolozsvár közönségéhez!
Torda város közönsége szeretettel hívja meg Kolozsvár közönségét a nyári hónapokban

vasárnapi weekendre
a gyönyörűen átalakított tordai sósfürdőbe.
Hogy a kolozsvári weekendezők számára könnyűvé tegyék a vasárnapi tordai weekendet, úgy a fürdő, mint az ellátás és utazás költségeit minimálisra szállítottuk le.

A tordai weekend díja:
ki- és beszállítással, teljes ellátással (háromszori étkezés) és fürdővel együtt csak **112 lei.**

Indulás Clujról vasárnap reggel fél 8-kor
Érkezés Clujra vasárnap este 9 órakor.

Első tordai weekend július 1-én
Jelentkezzen a „GLOBUS” menetjegyirodánál Cal. Regele Ferdinand 10.

Egy zsidó hagyaték különös története

Jeruzsálem, június 28. A napokban avatták fel ünnepélyes keretek között Sir Eli Kadoorie indiai zsidó filantrop hagyatékából épített új zsidó mezőgazdasági iskolát Sir Arthur Wauchope palesztinai fő kormányzó részvételével. Az iskolára 60.000 fontot fordítottak a nagy hagyatékából melynek másik részéből egy arab mezőgazdasági iskolát építettek fel. Ez az iskola már néhány hónapja működik.

Ennek az iskola-avatásnak érdekes története van. Kadoorie, a nagy filantrop 120.000 fontot hagyott hátra palesztinai nevelési célokra, anélkül, hogy végrendeletében meghatározta volna, hogy milyen nevelési célokra gondolt. Mindazok, akik Kadoorie ismerték és az egész zsidó közvélemény meg volt győződve róla, hogy Kadoorie nem gondolt máshra, mint zsidó iskolákra, miután lelkes híve volt a zsidó álláspontot annakidején dr. Lurie mozgalomnak. A palesztinai kormány azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hagyaték általános palesztinai iskolacélokra vonatkozik. A zsidó álláspontot annakidején dr. Lurie a cionista szervezet nevelésügyi osztályának vezetője és Kish ezredes, az ekzekutív politikai vezetője képviselte a kormánnyal szemben. Az ügyből per lett, melyet Indiában, Kadoorie hazájában folytattak le. A tárgyalást nem fejezték be, miután az ekzekutív képviselői megállapodtak a kormánnyal, hogy a hagyatékot egy zsidó és egy arab mezőgazdasági iskolát fognak felépíteni és fenntartani.

Miből szerez Rém bont ügy

Bucuresti-Bukarest Kelet tud.) A Skó parlament vizsgálat kezdte az információs vizsgálóbizottság vizsgálata arra he ugyancsak arra he egyes, a nemzeti p aajt szerepet játszó neknek a löszerszá közvetítő szerepét. A tőket lehetőleg kor rekvs eddig nagyjá vizont komoly vád személyiségek ellen felül állottak eddig alásokat töltöttek vallomásokról, azon het tudomást a kó mint a Dimineata i gyalásokról felveti cenzurázzák.

Egy Tegnap folytatód a redesi, a hadügymin kezési osztályának gatták ki, akitől Za gótság egyik tagja iránt érdeklődött: ha ra rugó vagyonát a des? Dráganescu ez laszában, hogy Par oeg megbízottja vol hen többször járt t tériumban, hogy a szállításokért járó b sürgesse. Arról is t egy Zöldi nevű ur lőport szállított a h

Zaharoff: Nem tud többől megmondani kijáráskor révén toll en?

Dráganescu: En n emberek hogyan és gyonra szert.

Zaharoff: Nem tud kívül tartott fenn szó a hadügyminisztérium Dráganescu: Nem.

A bécsi verközve

Zaharoff bizottsági hogy a nemzeti p alatt Dráganescu ez zásból árgyalásokat Felmer nevű bécsi verek és munició-ko közölg. Eelöböl Dr névre kiállított utle utazon, Zaharoff fe amelyet Dráganescu déssel kapcsolatosan tet: és elmondja, ho tást folytatott ezzel, aki megerősítette el tárgyaló Dráganescu ban a bizottsági tag eitenére is megtaga felvilágosítást ebbe az egyik bizottsági nut, hogy felsőbb akaratából távozott rium fegyverkezési

Miért ezredes fegyvert röl

Dráganescu: Mib za tábornok került e ére, utasítást kap a technikai vezérfe 24 óran belül fogit It legfeljebb iroda hetett volna, amit t erem után, és tanul fogadhattam el, me degradálással. Ezer kilépek a hadserebő Zaharoff: A fen titás van téve Boila ról is. Kértem ezt Ön Boila Romulus zában?

Dráganescu: Hat kusan kijelentem,

Miből szerezte Strejescu ezredes sokmilliós vagyonát?

Rémregényszerű részletek bontakoznak ki a Skoda-ügy parlamenti ankétjéből

Drágănescu ezredes szenzációs vallomása

Bucuresti-Bukarest, június 28. (Az Új Kelet tud.) A Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság ismét megkezdte az informátorok kihallgatását. A vizsgálóbizottság szemmel láthatóan ugyancsak arra helyezte a fókuszot, hogy egyes a nemzeti parasztpárti kormány alatt szerepet játszó politikai személyiségeknek a löszszállítási ügyekben vitt közvetítő szerepét kíméltesse, és az illetőket lehetőleg kompromittálja. Ez a törekvés eddig nagyjából sikertelen maradt, viszont komoly vádak merültek fel olyan személyiségek ellen, akik minden gyanun felül állottak eddig és akik igen felelős állásokat töltöttek be. Az idevonatkozó vallomásokról azonban nem igen szerezhet tudomást a közvélemény, mert — mint a Dimineata írja — a bizottsági tárgyalásokról felvett gyorsírói jegyzeteket cenzurázzák.

Egy millió vagyon eredete

Tegnap folytatódott Drăgănescu ezredes, a hadügyminisztérium fegyverkezési osztályának volt igazgatóját hallgatták ki, akitől Zaharoff képviselő, a bizottság egyik tagja mindenekelőtt is az iránt érdeklődött: hogyan szerezte milliókra rugó vagyonát Paul Strejescu ezredes? Drăgănescu ezredes elmondta: vászárban, hogy Paul Strejescu a Skoda-ügy megbízottja volt és ebben a minőségben többször járt fenn a hadügyminisztériumban, hogy a Skodának különböző szállításokért járó összegek kifizetését ki-sürgesse. Arról is tudomása van, hogy egy Zöldi nevű urral társaságban lőport szállított a hadseregnek.

Zaharoff: Nem tudja, ezredes ur, közönből megmondani, milyen üzletek és kiárasok révén töltesd meg Strejescu?

Drăgănescu: Én nem tudhatom, hogy emberek hogyan és honnan tesznek vagyona szert.

Zaharoff: Nem tudja, hogy Strejescu kivel tartott fenn szorosabb kapcsolatokat a hadügyminisztériumban.
Drăgănescu: Nem.

A bécsi mészáros, mint fegyverközvetítő

Zaharoff bizottsági tag ezután elmondja, hogy a nemzeti parasztpárti kormány alatt Drăgănescu ezredes felsőbb megbízásból tárgyalásokat folytatott egy Franz Rehner nevű bécsi mészáros útján fegyverek és munícióanyag vételére vonatkozólag. Ecélből Drăgănescu ezredes más névre kiállított utlevéllel Bécsbe kellett utazzon. Zaharoff felolvassa a vallomást, amelyet Drăgănescu ezredes ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a vizsgálóbíró előtt tett: és elmondja, hogy Bécsben beszélgetést folytatott ezzel a Franz Rehnerrel, aki megerősítette előtte, hogy csakugyan tárgyalat Drăgănescuval. Az ezredes azonban a bizottsági tagok minden presztíziója ellenére is megtagad minden közelebbi felvilágosítást ebben a kérdésben. Erre az egyik bizottsági tag megkérdezte a tanút, hogy felsőbb utasításra, vagy saját akaratából távozott el a hadügyminisztérium fegyverkezési osztályának éléről?

Miért került el Drăgănescu ezredes a hadügyminisztérium fegyverkezési osztályának éléről

Drăgănescu: Mihelyt Stafănescu-Amza tábornok került a hadügyminisztérium élére, utasítást kaptam, hogy áthelyezzem a technikai vezérfelügyelőséghez és hogy 24 órában belüli foglaltam el hivatalomat. Itt legfeljebb irodafőnöki beosztásom lehetett volna, amit 25 éves katonai karrierem után, és tanulmányaim alapján nem fogadhattam el, mert egyenértékű volt a degradálással. Ezért bejelentettem, hogy kilépek a hadseregből.

Zaharoff: A fent jelzett levélben említés van téve Boila Romulus professzorral is. Kérem ezredes ur, találkoztak-e ön Boila Romulussal, felkereste őnt házában?

Drăgănescu: Határozottan és kategorikusan kijelentem, hogy soha Boila Ro-

mulus professzorral nem találkoztam. Azt sem tudom, hogy néz ki.

Egy magas személyiség rejtélyes intervenciója

Zaharoff: Mit tud mondani arról a bizonyos jelentésről, amelynek sürgős elkészítését kérték Öntől és amelyet egy magas személyiség intervenciója folyóan egy éjjeli módosítást kellett?

Drăgănescu: 1931 március vége felé felkeresett valaki és felsőbb utasításra való hivatkozással azt kérte tőlem, hogy válaszoljak meg egy memorandumot, amelyet valaki Románia egész fegyverkezési politikájára vonatkozólag készített. Az én válaszonak három napon belül el kellett készülnie. Éjjel-nappal kellett dolgoznom rajta. A memorandumban élesen támadták az összes katonai vezetőket és az összes, a háború után hatalmon volt kormányokat. Valóságilag pamflet-szerű jellege volt a memorandumnak, amely azt bizonyította, hogy a szerzőnek halvány fogalma sem volt a technikai kérdésekről, de bemoeskolta a nagyvezérkar főnökeit, a hadügyminisztériumokat, a kormányokat és az állitotta, hogy a világon senki semmit nem csinált a hadsereg felszerelése érdekében. Rendkívül sok körültekintésre volt szükség, hogy rendes választ adhassak ezekre a dolgokra, Midőn kézen volt a válasz, eljött hozzám ugyanaz a személyiség...

Aurel Millea: Szíveskedjék tisztázni ez

redes ur, ki volt az a személyiség. Ne dobjozunk ismeretlenekkel.

Drăgănescu: Olyas valakiről van szó, aki hivatalos szerepet töltött be az államban, de nem politizál.

Iunian: Nem a patriarhárol van szó talán? Mert tudtommal ő az egyetlen, akinek hivatalos méltósága van az államban, anélkül, hogy politizálna.

Drăgănescu: Nem a patriarhárol van szó. Megesimáltam a kért választ az illetőnek, akivel szemben a legteljesebb bizalommal viseltetem és akiről azt hittem, hogy baráti szálak fűzik hozzám. Harmadnap egészen diszkrét módon kerestem fel ismét, hogy átadjam a választ. Megkérdezte, milyen álláspontot foglaltam el válaszként. Azt válaszoltam, hogy a memorandumot, amelyre válaszonom kellett, benyomáson szerint csak érdekelt ember csinálhatta, aki nem igen ért a technikához és akit mindenestre bizonyos gyűlölet vezet. Számokkal igazoltam állításaim igazát és közben talán olyan kifejezéseket is használtam, amelyek temporementumból fakadnak és amelyek talán talerések voltak.

Meg kell változtatni a választ

— Ha így csináltam meg, rosszul csináltam — válaszolt az illető. Itt hagyom nálad a választ holnap reggelig, hogy változtass rajta.

— Igen tisztelt bizottság, én ezen északa megintogtam. 1000 közül 999 az én helyemben bizonyára hasonlóképpen eselékedett volna. Nem engedtem az egész vonalon, nem is engedhettem. De a 85 oldalas válaszból 20 oldalt csináltam, elhagytam a számadatokat, simítottam a stílus érdekességén. Ami benne volt, mind igaz volt, de nem volt annyira alátámasztva és a kifejezéseket is enyhébbé voltam.

Floroiu képviselő: Ez a válasz kielégítő volt?

Drăgănescu: Nem tudom. Én mindenesetre odaadtam és az eredmény az volt, hogy ki kellett lépnem a hadseregből, 25 éves fénysz katonai pályafutásom után.

Ezután jelentéktelen részletekéről nyújt felvilágosításokat a bizottságnak Drăgănescu ezredes.

hosszu sorozata fűződik ennek a tehetőséges szélhámosnak a nevéhez. De kétségtelen, hogy a francia forradalmi törvénysek hibájába esnénk, ha hitelt adnánk azoknak a fantáziaszülte meséknek, amelyekkel Lőrinczy másra akarja rákenni büncselekményeit. Meggyőződésem, hogy hasonló tévhítnék terjesztése a mai rendkívül nehéz időkből káros a társadalomra. Mert amit Lőrinczy itt mond, az túl nő a tárgyalás keretein és a nyilvánosság előtt, mint a „kolozsvári Stavisky-ügy” szerepel, holott ez tárgyalás szemtanúi tudják hogy ez se nem Stavisky ügy, se nem más ügy, hanem pusztán egy ügyeskedő szélhámos bűnpöre.

— Ha van Lőrinczy-ügy — folytatja érdekes fejtegetését az ügyész —, akkor meg kell találnunk az általa elkövetett büncselekmények helyes megformulázását.

Lőrinczy vádsorozata

Az ügyész három pontban állapította meg Lőrinczy bűnösségét és pedig 1. A betéti könyvek hamisítása; 2. az Autoglobnál elkövetett szélhámoságok sorozata; 3. a közönséges csalások egész légiója. Ismerteti azokat a mani pulációt, amelyeket a betétkönyvhamisításokkal követett el, Lőrinczy itt másokat is be akar keverni az ügybe és egész mesét talált ki, ebből azonban semmit a világon bizonyítani nem tudott. Foglalkozik azzal a ravasz-sággal, amellyel Lőrinczy kiszemelte magának az olyan embereket akiket úgy csavarhatott az ujjai köré, ahogy akart. Ilyen volt az Erdélyi Takarékpénztár igazgatóival fennállt kapcsolata, de legelsősorban az Autoglobnál véghez vitt üzleti manőverei voltak azok, amelyek Bodnár Béla teljes jóhiszeműségét és naivitását használták ki. Lőrinczy bankja megbízásából lett az Autoglob könyvelési ellenőrzője, de ugyanakkor Bodnár Bélának üzleti ajánlatot tett. Becsapta tehát a bankját azzal, hogy a bank adósának felajánlotta szolgálatait és becsapta Bodnárt, aki mellett szabadon követhette el csalásait és szélhámosait, az Autoglobot valóságilag magánbankká alakítva át, ahol fantasztikus üzleti terveit bonyolította le. Végül az apró kölcsönök kérdésével foglalkozott, amikor olyan eszközökkel szedte ki az emberek zsebéből a pénzt, melyek a csalás kritériumát kétségtelenül bizonyítják. Lőrinczy bűnösségét a tanukihallgatásokkal és a tárgyi bizonyítékokkal kétségtelenül igazolva látja és ezért magánokirat hamisítás, szélhámoság és csalás büntetéseért kér elle-ne példás büntetést.

A többi vádlottak

Győry Győző esetében a cikosságot látja fennforogni. Rámutat arra a szerepre, amelyet Győry töltött be Lőrinczy gyanús ügyében, az ügyvéd iroda bérleténél, homályos eredetű váltóstokkok felvásárlásánál, stb. Bodnár Béla a vád szerint a család bukás büntetést követte el, amikor hi-telezőit becsapva esődot kért és ezzel milliókkal károsított meg embereket.

A védelem

Ezután Nicora Ionon dr., Bodnár védőügyvédje igyekezett bizonyítani, hogy védené áldozata a Lőrinczy által elkövetett szélhámoságoknak, de semmiféle bizonyíték arra nincsen, hogy az Autoglob bukása fondorlatos uton, a hitelezők megkárosításának szándékával történt. Dr. Giurgiu Traian, Lőrinczy és Győry Győző védője a délutáni tárgyaláson tartott hosszú védőbeszédet, amelyben a Lőrinczy által tartott védekezési vonalon és a Torday György-féle könyv szakértői vallomás alapján igyekezett bizonyítani, hogy Lőrinczy mások áldozata lett.

Megrendeléseit időre szállítjuk!

Tartós, izléses Biondel- és Tekeretekben nagy választék. Mélyen leszállított árak!

„PAX” Calea Victoriei 6.

Szörnyű pánik a newyorki földalattin

Newyork, június 28. A newyorki földalatti vasuton tegnap egy uccakölyök csinytevése következtében óriási rémület támadt. Az uccagyerekek évek óta üzik a sportot, hogy a szellőztető kúrtkőn keresztül leeresztett hosszú fémdrótallal, amelynek végére rágógumi erőitlenek, elvesztett pénzdarabokra „hajásztak”. Egy ilyen ledobott részdrovny rátekerőzött az állomásra berobogó vonal kerekeire és rövidzárlatot okozott.

A vonat, amelyen 600 utas volt, hirtelen megállt, teljes sötétség borult rájuk, amelyet itt-ott kék villámok hasítottak, sőt füstfelhők tödultak a kocsiába. Az utasok halálra rémületben vadul ordítottak és tomboltak a kocsikban, betörtek az ablakokat, hogy megmenekülhessenek. Meg kellett várniok, amíg az áramot kikapcsolják és a kocsik ajtóit felnyithatják. Több nő és gyermeket letapostak a menekülő utasok.

„Mária Antoinetteről is mondták, hogy nyakéket lopott” — így jellemezte Pastia ügyész Lőrinczy Mózes mesébeillő védekezését

Rendkívül érdekes vádbeszédben részletezte a Lőrinczy-ügy kuszált komplexumát a vád képviselője. Itélet előtt a Lőrinczy-per

Cluj-Kolozsvár, június 28. (Az Új Kelet tud.) Csütörtök délelőtt nagy érdeklődés mellett kezdődtek meg a Lőrinczy-tárgyalás perbeszédei. Félült órákor adta meg Ienciu elnök a szót Pastia ügyésznek, aki két órán át tartó vádbeszédben részletezte Lőrinczy Mózes, Győry Győző és Bodnár Béla eszelekedeteit, amelyeket több büntetőjogi kategóriába sorozott. Érdekes hasonlattal indult meg az ügyészi vádbeszéd bizonyítéksorozata.

Egy nyakék története

— Minden jogász emlékszik arra a perre, mely még a francia forradalom előtti években volt nagy eseménye a jogászai életnek, Franciaországban elopták egy főúri hölgy nyakékát. A tolvajt hamarosan leleplezték, de ugyanakkor országszerte suttogni kezdtek, hogy a tolvaj a lopást nem önző anyagi érdekből követte el, hanem

Maria Antoinettenek, Franciaország királynőjének megbízásából.

És országszerte, sőt világszerte járta

ez a hír, mely a francia történelem egyik legérdekesebb asszonyát a lopás gyanújába keverte. Amikor a francia forradalom inkvizíciós igazságszolgáltatása megkezdődött, a királyi család ellen emelt vádak között megtalálhatjuk a nyakék lopásának vádját is. A tolvaj ekkor Londonban tartózkodott, tehát

nem Kolozsvártól Bukarestig, hanem Párizstól Londonig szökött.

A forradalmi törvénysek be is idézte a tetteit, hogy a tárgyaláson tartsa fenn a vádat a királyné ellen, közben azonban a tolvaj meghalt és csak utóbb állapították meg, hogy a király néról híresztelt vádak a zseniális tolvajnak ügyes védekezése volt csupán, aki így akarta magáról a gyanut nálánál hatalmasabb emberekre áthárítani.

— Nincs „kolozsvári Stavisky-ügy”

— Van-e Lőrinczy eset? Kétségtelen, hogy van, mert a büncselekmények

1934. JUNIUS 29.

Főszerkesztő: KEN MAYNARD
és TARZAN a csodáló
gos híradó

gy ezek után kiderül, zek nem az ipartestüls. Ezzel szemben

illió lej szubveneiót z ugynevezett ipari óta vásárlására és 984 az ipartestülettől füg. ló iparszindikátusnak, nt el ilyen üzleteken eszszül.

ikátus, mely törvénye- ugyan az ipartestület- esolatok útján hűséges rtestületnél történt ki- emilitettük, saját defi- 84 ezer lejt vett fel az 80-ban kiadotta ez az az ipartestületnek tag- jai a szindikátusnak is, tét az evvel járó dupla tartották az árverést a tóján.

keres hiába a viz- gálat.

asni” című folyóiraton, nevenkilencszer jelent 945 ezer lejbe került. arszindikátus sorsjá- gvizsgálására is, mely hvaló visszaélések vol- annak idején sem tud- ni. A szindikátus négy gyűjteni egy palotára. tót, egy zongorát és ndezést, összesen más- ben. A sorsolást nem mert a sorsjegyeket őfeittél zárult. A palo- társasági alapon esi- névértékű részvénye- 5 millió erejéig. Az idig csak 977 ezer lejt pénz nem volt még alotár” egymillió há- megvásárolták. Nincs a, viszont kifizetésre ár felvettek négy és

tus és az ipartestület- tovább dagad, de re- azokat a vezetőket. lliók eltűnéséért.

(W. S.)

nyakék különös nete

28. A napokban ves keretek között diai zsidó filantrop t új zsidó mezőgaz- Arthur Wauchope nyzó részvételével pontot fordítottak a melynek másik ré- zőgazdasági iskolát iskola már néhány

vatásnak érdekes orie, a nagy filar- agyott hátra pa- célokra, anélkül- en meghatározta nevelési célokra kik Kadoriet is- zsidó közvélemény róla, hogy Kadoo- ra, mint zsidó és- sive volt a zsi- sidején dr. Lurie esztinai kormány spontra helyezke- k általános palesz onatkozik. A zsi- idején dr. Lurie nevelésügyi osztá- ish ezredes, az zetője képviselte n. Az ügyből per Kadoorie hazá- tárgyalást nem z ekzekutív kép- a kormányval- gy zsidó és egy- kolát fognak fel

Nyaralási Ujság

Tudnivalók a karlsbadi nyaralásról

A karlsbadi és franzensbadi kirándulásra már a közeli napokban elindulnak az első jelentkezők. De rövidesen már az érdeklődők nagy tömege ül vonatra és indul el a rendkívül olcsó nyaralásra, mely a világ egyik legnagyobb fürdőhelyén szinte nevetséges áron biztosít három hét nyugodt gyógykezelést.

A tömeges érdeklődésre való tekintettel ismételtül közöljük a nyaralás feltételeit.

A luxusszállás ára három hétre, melyben a vízum beszerzése, az oda-vissza utiköltség, gyógyfürdő és orvosi kezelés is bennefoglalhatóik

15.900 lej.
I. osztályú ellátás, ugyanilyen feltételek mellett

12.800 lej.
II. osztályú ellátás, teljes azonos feltételek mellett

10.000 lej.
Mindhárom kategória résztvevői elsőrangú szállodákban és éttermekben, rituális és vegetáriánus étkezéssel is, kapnak ellátást.

Mindezeket kivül az Uj Kelet, az Economica menedzserirodával egyetértve, 5000 lek-t eszközöl ki a nyaralók számára. Az érdeklődőknek tíz nappal elutazásuk előtt be kell küldeniük utlevelüket, adbizonylatukat és hatósági orvosi bizonyítványt annak igazolására, hogy karlsbadi utja egészségének helyreállítására történik.

A rendkívül kedvezményes feltételű nyaralásra azért kell idejében jelentkezni, mert megérthetjük, hogy a szokatlanul nagy érdeklődés miatt a Banca Nationala nak erre a célra fenntartott csehszlovák fedezetek kimerül. Feltétlenül jelentkezék mindenki, aki a karlsbadi kirándulásunkon részt kíván venni.

Mindezeket kivül az Uj Kelet, az Economica menedzserirodával egyetértve, 5000 lek-t eszközöl ki a nyaralók számára. Az érdeklődőknek tíz nappal elutazásuk előtt be kell küldeniük utlevelüket, adbizonylatukat és hatósági orvosi bizonyítványt annak igazolására, hogy karlsbadi utja egészségének helyreállítására történik.

A rendkívül kedvezményes feltételű nyaralásra azért kell idejében jelentkezni, mert megérthetjük, hogy a szokatlanul nagy érdeklődés miatt a Banca Nationala nak erre a célra fenntartott csehszlovák fedezetek kimerül. Feltétlenül jelentkezék mindenki, aki a karlsbadi kirándulásunkon részt kíván venni.

Dr. Gara Ernő nyaralási akciója

Kivette-e a szabadságát?

Hova megy nyaralni?

Csakis velünk jön két hétre a Fekete tengerre.

Önök is, családjának is a legüdítőbb, a legkifinomultabb, leggondtalanabb nyaralást nyújtunk.

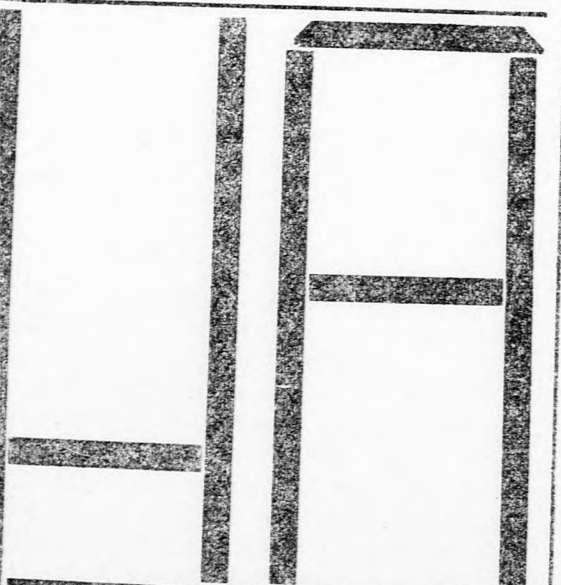
Carmen Sylva két hét, vasuti költséggel együtt Kolozsvártól—Kolozsvárig 2490 lej.

Constanța Hotel Palace 380 lej pótdíj. Utazása tökéletes, kellemes lesz, számított helyről gondoskodunk Pullmann-kocsikban, a fürdőhelyeken pompás ellátás és szórakozások.

Jelentkezzen azonnal, mert nagy az érdeklődés és csak korlátozott számban vannak helyek.

Indulás július 17-én.

Jelentkezési határidő július hó 5-ig.



Butorait

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:
1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolható!

SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Târgu-Mureș, București, Brasov.

KÖZGAZDASÁG

Románia nem kell többet fizessen Franciaországnak, mint amennyi a francia export által kreált rendelkezési állomány

Bucuresti-Bukarest, június 28. A francia és román gazdasági delegáció közötti tárgyalásokat tegnap folytatták a Banca Nationalaban.

A tárgyaláson, mely a fizetési egyezmény megkötésének kérdésében folyt, hosszas tárgyalások után a román delegációnak sikerült álláspontját elfogadtatni.

A tárgyalások eredménye tisztázta a következőket: A román kormányt, miután ugyanis nagy fizetési nehézségekkel küzd és legalacsonyabb fizetési kötelezettségei

nek is csak nagy nehézségek árán sikerül eleget tennie semmiesetre sem lehet kény szeríteni arra, hogy

többet fizessen, mint amennyi Románia franciaországi exportja által beállított rendelkezési állomány.

A nagy elvi jelentőségű megegyezés megkötése után valószínűleg egy-két napon belül sor kerül a végleges megegyezésre is.

Az elért eredmény a román delegáció nagy sikerét jelenti.

Belföldi kölcsön kibocsátásáról szóló törvényjavaslatot terjeszt Slăvescu pénzügyminiszter a parlament elé

Bucuresti-Bukarest, június 28. Slăvescu miniszter vezetése alatt a pénzügyminiszteriumban már hetek óta belföldi kölcsön kibocsátásáról szóló törvényjavaslatot készítenek elő.

Hosszas tárgyalások után sikerült a törvényjavaslatot elkészíteni, amelyet Slăvescu pénzügyminiszter tegnap a parlament elé terjesztett.

A törvényjavaslat első szakasza felhatalmazza a kormányt arra, hogy kölcsönkötvény-jegyzés útján meghatározatlan összegben törleszhető belföldi kölcsönt vegyen fel.

A kölcsön rendelkezése a törvényjavaslat szerint a következők:

1. A kincstári adósságokból származó

állami adósságok likvidálása.

2. Az államnak a Banca Nationalával szemben fennálló adósságainak rendezése.

3. Beruházási alap létesítése nemzetvédelem, mezőgazdaság, nemzeti kultúra, utépítés, javítás és más közmunkák számára.

A kölcsön kibocsátása az állam számára a legelőnyösebb feltételek mellett fog megtörténni.

A kibocsátási feltételeket utólagosan minisztertanácsi napló alapján fogják megállapítani.

A törvényjavaslat letárgyalására még a rendkívüli szesszióban sor kerül.

Primaria Municipiului, Cluj

No. 7787—1934.

Publicatiune

Să aduce cunosțința celor interesați, că în ziua de 24. Julie anul 1934 ora 17 se va tine în localul Primăriei (Sala de sedințe) situat în Cluj, Str. Regina Maria Nr. 2, licitație publică pt. deschiderea străzii nouă între Str. Pata și Turnilor, mutarea ciădrilor și pavarea străzii în valoare de lei 173.104.

Licitatia se va tine în conformitate cu Art. 88—110 incl. din Legea C. P. Regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4. Jun. 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturilor oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fișierele de la ora 11 până la ora 13 în localul Serv. Tehnic Cluj, Str. Kogălniceanu 4. etaj.

Cluj, la 25. VI. 1934.

Primăria Municipiului Cluj

Nem lesz egységes munkaidő a szénbányákban. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal szénkonferenciája eredménytelenül véget ért. A nagytermelő államok delegátusai nem tudtak megegyezésre jutni az egységes munkaidő tekintetében. Ebben a kérdésben valószínűleg a közeljövőben nem fognak újabb tárgyalásokat tartani.

Csak kompenzációs uton lehet gabonát exportálni Romániából Hollandiába. Amszterdamból jelentik: A holland kormány értesítette a román kormányt, hogy július 4-től a román gabona importja Hollandiába prohibíció alá esik. Az összes szállítmányokat a jövőben csak kompenzáció útján lehet bevinni.

Aláírták a francia-angol kereskedelmi szerződést. Párizsból jelentik: A hosszas tárgyalások után létrejött francia-angol kereskedelmi szerződést, a francia és angol részről tárgyalással megbízott delegációk elnökei aláírták. A kereskedelmi szerződést ezután ratifikálni fogja a két állam parlamentje és még július folyamán életbe lép.

Bőséges gyümölcstermesre van kilátás. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a gyümölcstermes ebben az évben bőséges lesz.

Megjelenít!

Rejtenezes Adolf

tragikomikus éposza, illedelmes jambusokban, kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunauj mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak fölöttébb javallva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sirni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvosztálya útján. Ára 20 lej és portó.

SPORT

Románia a szófiai Balkán dekalton versenyeken

Bucuresti-Bukarest, június 28. Ma reggel elutazott a fővárosból az a két dekaltonista atléta, kik Romániát a szófiai Balkán-versenyeken képviselni fogják: Constantin Herold és Stefan Csákány. Vezetőjük Virgil Ioan. Ez az első balkán-dekalton verseny, amelyen Bulgária, Görögország, Jugoszlávia, Törökország és Románia a létező vesznek részt.

A balkán-versenyek tartalma alatt más atlétikai számok is lesznek Sztambulban, a Galata Serei klub rendezésében. A Sztambul Román elhatározta, hogy köztűnő futóját, Ion Maneat kiküldi a sztambuli versenyre, amelyen a dekaltonisták is részt vesznek majd július 6-án.

Olasz-magyar döntőig jutott a kardcsapatbajnokság, az olaszok lemondása folytán azonban a magyarok nyerték az Európa-bajnokságot

Varsó, június 28. Az európaibajnoki kardcsapatversenyeken Németország 9:3 arányban győzött Románia ellen, Magyarország—Románia 9:1, Lengyelország—Görögország 9:0, Olaszország—Görögország 9:3, Magyarország—Németország 10:6, Magyarország—Lengyelország 15:1, Olaszország—Németország 8:8 (az olaszoknak 4-el jobb a tussaránya). Az Olaszország—Lengyelország mérkőzés során Marzi eleszűtt, elestét s hosszabb ideig eszméletlen volt. Az olasz csapat legjobb vívójának harcérképtelenné válása miatt visszalépett a magyar-olasz meccstől. A kardcsapat Európa-bajnokságát Magyarország nyerte, második Olaszország.

Sport hírek

Baj van a futballbírákkal... A bíróbizottság a CFR—Crisana mérkőzés vezetésével Joenscu Tope bírót bírta meg. A Crisana más bíró delegálását kérte. Az Universitatea ugyancsak tiltakozást jelentett be Neagu bíró delegálása ellen, azon van a legérdekesebb reklámáció a NAC-tól, futott be, amely amellel, hogy visszatartja a központ által delegált Theodor bíráskodását, ugyanakkor már előre vétőt emel a kolozsvári Muresan és Mirion csatolós kiküldetése ellen.

Óvott a Hungaria, Budapestről jelentik: A kedden délután Prágában lejátszott Sparta—Hungaria mérkőzésnek folytatása van. A Hungaria vezetőségének ugyanis tudomására jutott, hogy a Spartában Faezinek jogosulatlanul szerepelt, mert legutóbbi egyesülése a svájci FC Bielől nem kapott még kilépést és így nem bírt játékjoggal. A Hungaria ezért óvást jelentett be a Közép-európai Kupa bizottságánál, mely ha az óvásnak helyt ad, a Sparta kiesett a további körlemből, míg a Hungaria tovább megy. A Kupabizottság még e héten dönt az óvás ügyében.

Dékányi Ernő, a jeles uszómester megkezdte az uszástanítást a szamosfalvai fürdőben, ahol tanítványok rendelkezésére áll.

A Ferencváros—Kladno középeurópai kupameccset nem pénteken, hanem szombaton játsszák le Budapesten.

Sepi kilép az Univerzitáteaból. Bukarestből jelentik: A kilépési nyilatkozatok határidejének vége felé egyre több érdekes kilépési nyilatkozat érkezik a szövetséghez. A tegnapi napon beérkezettek között van a két kolozsvári Sepi testvér kilépési nyilatkozata is. Sepi kilépési kérelme annál is inkább megépő, mert köztes tudomásulag jelenleg súlyos sérüléseivel kórházban fekszik és bizonytalan, mikor rughat még labdát.

A Juventus óvást jelentett be a legutóbbi Rópiensjától elvesztett nemzeti bajnoki mérkőzés miatt azon a címen, hogy Bindea egy alkalommal elhagyta a pályát, míg a visszatértekor elmulasztotta jelentkezni a bírónál. Az óvást kedden tárgyalja az illetékes bizottság.

A világbajnokságban résztvevő spanyol válogatott tagjait a spanyol köztársaság elnöke magas kitüntetésben részesítette.

Vai ke

Az exminis elnyom

Vaida

Sighet-Máram Uj Kelet tud.) szágos újjászert amai eljuttat Vaida Sándor, n zeteknek elnöke Máramarosba, a végző és a lupla proklamáló közben a megyében disszidencia is és a Jugá Gábor Lazar Illés, aki együtt távoztak tő, amely ilyen tulságosan nagy loti le. A külső voltak oly impo vezérkara szeret

A kongresszus Sándor beszéde politikai helyzete zsidókérdésre is zsidók által sürű mánásának he tüntette fel és hangokat ütött, alkalmasak arra hiszékeny tömege területen, mint A nagyobb számban dor auri ásáv szavai csak felko szvenvedélyeket és békés együttelés telen szvenvedélye állandó szociális senek. A máram ezér érthető m Vaida Sándor ki remélik, hogy n találni a paraszt ben.

A nemzeti pa Vaida Sándor dr. — demokratikus amely program sz teljes jogegyenlő salkozat viszont, a elnök Máramaros lentében áll a de alap gondolatával. ilyen körülmények Sándor, hanem az párt s így az egész ezért úgy hiszt Vaida Sándor dr. litásai között első tást, a szigeti kij san nyitlan és be álláspontját ebben inkább, mintho meg módjában les ben nemcsak elm korlati politika te

A Polgári Kör Vaida a következő Máramarosb részben a román veszélye fenyegeti az állami pozíciók zsiros jövedelmű genek ünek. En t — jelentette ki e —, én a népi demo természete es, hog nemzet érdekelt ke den erőmmel azon elemek nyomása a sam.

A Va argun

Az idegenek kér lamí és magánvállt mazásuk ügyében körlevele: intézett tetésben levő és á vállalatokhoz, fel hogy alkalmazotta nek tekintetel a oszlására.

— Ez a körlevé és kormányomat

RT szófiai Balkán versenyeken

est, június 28. Ma reg-
rosból a két dekar-
k Romániát a szófia-
képviselői fogják;
és Stefan Csákány.
an. Ez az első balkán-
amelyen Bulgária, Gó-
lávia, Törökország és
sznek részt.
ek tartama alatt más
lesznek Sztambulban,
s rendezésében, A Sta-
rota, hogy kötőnő fu-
küldi a sztambuli ver-
dekatónisták is részt-
s 6-án

ntőig jutott a kard-
s, az olaszok le-
tán azonban a
erték az Európa-
okságot

8. Az európai bajnok-
Németország 9:3
ománia ellen, Magyar-
1. Lengyelország—
Olaszország—Görög-
arország—Lengyel-
ország—Németország
Németország 8:8 (az
a tussaránya). Az
ország mérkőzés so-
t, elesett s hosszabb
lt. Az olasz csapat
arcképtelenné válása
magyar-olasz meces-
Európai bajnokságát
te, második Olasz-

hirek
birákkal... A bír-
sama mérkőzés veze-
bíró bírt bizta meg. A
elégelést kérte. Az
sak tiltakozást jelen-
elégelése ellen, azon
reklamáció a NAC-
mellett, hogy vissza-
aj delegát. Theil-
dor már előre vétőt
Muresan és Mirion
ellen.

Budapestről jelen-
án Prágában lejár-
aria mérkőzésnek
ungaria vezetőségé-
ra jutott, hogy a
posulatlanul szere-
egyesülése a svájci
tt még kilépést és
gaf. A Hungaria
be a Középeurópa
hely ha az óvásnak
sett a további küz-
aria tovább megy.
e héten dönt az

es uszómeister meg-
ást a szamosfalvai
nyok rendelkezésé-
no középeurópa
ken, hanem szom-
esten.
sítateából Buka-
pési nyilatkozatok
egyre több érde-
érkezik a szövét-
n beérkezettek kö-
ri Sepi testvér ki-
Sepi kilépési ké-
nyelap, mert köz-
nyolós sérüléseivel
szonytalan, mikor
entett be a leg-
szte nemzeti baj
on a címen, hogy
elhagyta a pályát,
mulasztotta jelen-
st kedden tárgyal-
résztvevő spanyol
nyol köztársaság
sben részesítete.

Vaida különös expozéja a zsidó- kérdésről Máramarosszigeten

Az exminisztereinek pártjának máramarosi kongresszusán kifejtette, hogy az idegenek elnyomják a románokat, a zsidókat el kell távolítani a „vezetőpozíciókból” és elmondotta, hogyan kell megoldani a zsidókérdést

Vaida szerint az idegenek elleni körlevele buktatta meg kormányát

Sighet-Máramarossziget, június 28. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt országos ujjászervezési munkálatainak kulcsmai eljuttatták Máramarosszigetre is. Vaida Sándor, mint a párt erdélyi szervezőjének elnöke személyesen utazott le Máramarosba, hogy az ujjászervezést elvégezje és a lupistákkal való egybeolvadást proklamáló közgyűlésen résztvegyen. Ebben a megyében két nemzeti parasztpárti disszidencia is létezik: dr. Lazar Ilés és a Juda Gábor által vezetett csoportok, Lazar Ilés, aki Mamiu híve, frakciójával együtt távolítottta magát a kongresszustól, amely ilyen körülmények között nem tudásosan nagy érdeklődés közepette zajlott le. A külsőségek semmiestire sem voltak oly imponálóak, amineknek a párt vezérkara szerette volna látni őket.

Vaida expozéja a zsidó- kérdésről

A kongresszus középpontjában Vaida Sándor beszéde állott, aki az általános politikai helyzete ismertetése után kitért a zsidókérdésre is. A volt minisztereinek a zsidók által sűrűbben lakott területek románságának helyzetét katasztrófálisnak ítéltette fel és ezzel kapcsolatban olyan hangokat ütött meg, amelyek föltűnőbb alkalmasak arra, hogy félrevezessék a hiszékeny tömegeket. Különösen egy olyan területen, mint Máramaros, ahol a zsidók nagyobb számban élnek, egy a Vaida Sándor autoritásával rendelkező politikus szavai csak felkorbácsolhatják a primitív szenvedélyeket és főleg arra jók, hogy a békés együttélés szellemé helyébe a féktelen szenvedélyeket és ezeknek nyomán állandó szociális nyugtalanságokat teremtenek. A máramarosi zsidóság éppen ezért érthető megdöbbenéssel fogadta Vaida Sándor kijelentéseit, amelyekről remélik, hogy nem fognak visszhangra találni a parasztpárt szélesebb rétegeiben.

A nemzeti parasztpárt — amelynek Vaida Sándor dr. egyik kimagasló vezére — demokratikus pártnak mondja magát, amely program szerint a zsidókérdésben a teljes jogegyenlőség alapján áll. A nyilatkozat viszont, amelyet a volt minisztereinek Máramarosszigeten tett, szövegében áll a demokráciának ezzel az alapfoglatával. A szigeti nyilatkozat ilyen körülmények között nemcsak Vaida Sándor, hanem az egész nemzeti parasztpárt s így az egész ország ügye is. Eppen ezért úgy hisszük, időszerű volna, ha Vaida Sándor dr., akinek személyes kválitással köztől első helyen említik a lojalitást, a szigeti kijelentésekké kapcsolatosan nyilatkoznék és becsületesen kifejténé az álláspontját ebben a kérdésben, annál is inkább, minthogy bizonyára Vaidának még módjában lesz a zsidókérdéssel szemben nemcsak elméletben, hanem a gyakorlati politika terén is állástfoglalnia.

Vaida és az idegenek

A Polgári Körben tartott gyűlésen Vaida a következőket mondta: — Máramarosban éppúgy, mint Bukovinában, Beszarábiában és Moldova egyes részein a románságot a megsemmisülés veszélye fenyegeti. Ennek az oka az, hogy az állami pozíciókban és magánállalatok zsidós jövedelmű vezető pozícióiban idegenek ülnek. En nem vagyok antisemita — jelentette ki ezek után Vaida Sándor — én a népi demokrácia híve vagyok. De természetesen, hogy elsősorban a román nemzet érdekeit kell megvédenem és minden erőmmel azon lenni, hogy az idegen elemek nyomása alól a népet felszabadítsam.

A Vaida-féle körlevél, mint argumentum

Az idegenek kérdésében és főleg az állami és magánállalatoknál történő alkalmazásuk ügyében — mondotta Vaida — körlevelet intéztek az állammal összeköttetésben levő és állami kontroll alatt álló vállalatokhoz, felszólítva ezeket arra, hogy alkalmazottaik szerződésénél legyenek tekintettel a lakosság etnikai megoszlására. — Ez a körlevél buktatott meg engem és kormányomat — mondotta Vaida. —

Egész Párizs és az egész pénzügyi és gazdasági élet valóságilag lázba jött, amikor ez a körlevelem az illetékesekhez eljuttott. És mi történt három hónap múlva? A liberális kormány fővánnal hajta végre ugyanazt, amit én egyszerű körlevéllel akartam megoldani. A liberálisok ellen még sincs felháborodva senki, mert az ő kormányzati módjukkal senki nem mer szembeszállni. Vaidának ezek a kijelentései érthető és kínos feltűnést keltenek Máramaros zsidó társadalmában. De nemcsak Máramarosban, hanem az egész országban különösnek fog hatni Vaidának az az állítása, hogy ez a körlevél buktatta meg, holott azóta már számtalan esetben lezögezték és megállapították, hogy Vaida bukásának ehhez a körlevélhez semmi köze nem volt, a kormánybukás egész más okok idézték elő. Természetesen azt Vaidáról senki sem tételezi fel, hogy nem tudja, miért bukkott meg, Vaida mindent a népszerűség visszaszerzéséért mondotta. **Hogyan látja Vaida a zsidókérdést?** Nem kevésbé jellemző az a nyilatkozat

sem, amelyet Vaida csütörtök délelőtt Szigeten a lapok tudósítói előtt mondott. — A máramarosi zsidókérdést éppen úgy, mint az egész világon levő zsidókérdést két tényező oldhatja meg: egyrészt a részleges kivándorlás, másrészt pedig a zsidókérdés nemzetközi összefogással végrehajtott általános megoldás. A zsidókérdés ma világprobléma és csak nemzetközi fórumok közreműködésével oldható meg. Jelenlegi helyzetében a zsidóság degenerálódik és a dolgozó társadalom számára elvész. Áll ez nem utolsó sorban Romániában, ahol a zsidóság komoly számban él. A zsidó tömegek szempontjából feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a zsidók semmi néven nevezendő államot vezető pozíciókat ne töltsenek be. Ez ugyanis a román tömegek részéről olyan reakciót szül, amely minden esetben kétségtelenül a zsidókérdés létezésének felismerésére kell hogy vezessen. Nyilatkozata végén Vaida ismételtén beszézte, hogy a demokráciának a híve és minden diktatórikus megoldás ellen a legerélyesebben küzd a mögéje sorakozó párttal együtt.

Levegőbe repült egy nagy amerikai gyár

Tizennégy halott, számos sebesült

Newyork, június 28. A Washington államban lévő Olympia városának egyik legnagyobb gyára levegőbe röpi, Eddig 14 halottat szedtek ki a romok közül. A sebesültek száma igen nagy.

Egy angol újságíró leleplezte Németország titkos előkészületeit egy bakteorológiai háborúra

A nagyvárosok polgári lakosságát akarják elpusztítani a németek bacillusokkal

London, június 28. Wickham Steed híres újságíró, a Times volt főszerkesztője a Nineteenth Century legújabb számában szenzációs leleplezéseket közöl Németország előkészületeiről egy bakteorológiai háborúra Steed szerint információit a hadügyminisztérium titkos osztályának — a Luft-Ges-Angriff osztályának — titkos okmányiból szerezte, a kémiai és aviaticai gyárakhoz intézett levelekből. Az okmányok megállapítják, hogy a Brüning-kormány idejében Németország kísérleteket végzett, amelyeknek végső sikere lehetővé teszi, hogy az európai fővárosokra olyan mikrobákat és gázokat bocsásson, amelyeknek pusztításait valóságos matematikailag ki lehet számítani. Egyik 1932 júliusában kelt okmány sze-

rint tekintettel arra, hogy a franciák erődművel bevehetetlenek, csak a légi háború ígér sikert,

és pedig a katonai és ipari központok és a nagyvárosok polgári lakossága ellen viselt légi háború. **Egy vegyészeti szakértő kifejti annak lehetőségét, hogyan lehet megfertőzni egy egész várost yperitit, vagy bacillusokkal,**

amelyeket a földalatti vasuton terjeszté-
nének. Az iratok arról is szólnak, hogy
német ügyörök már kísérleteket is tet-
tek egyelőre ártalmatlan szerekekkel Párizs
és London különböző pontjain helyezve
el a még nem veszedelmes bacillusokat ar-
talmazó csomagokat.

Mellbelőtte magát Ogoreanu elemi iskolai igazgató

Nem tudta elviselni a fegyelmi bizottság döntését, amely három hónapra felfüggesztette állását

Cluj-Kolozsvár, június 28. Tegnap délután hangos revolverdörménésre lett figyelmes a honvédeceat elemi iskola személynéje. A dörménés az elemi iskola kertjéből hallatszott. Néhány iskolai alkalmazott azonnal a hang irányába ment és a kertbe érve megdöbbenéssel vették észre, hogy az iskola igazgatója Mihail Ogoreanu vérző mellel fekszik a földön. A tragikus öngyilkosság hátterében egy fegyelmi bizottsági vizsgálatot sejtnek, amelyet még abból az időből kértek a szerencsétlen igazgató ellen, amikor Csik megye tanfelügyelője volt. A viz-

gálat már több ízben foglalkoztatta Ogoreanu felettései. A legutóbbi vizsgálatot a helyi iskolai hatóság tartotta meg Ulvianu táblalibor elnökletével. A vád alá helyezett igazgató védelmét Gheorghe Popa a középiskolai tanárok egyesületének elnöke és Vasile Mehedincu a helyi kereskedelmi iskola igazgatója vállalták. A lefolytatott vizsgálat során a bizottság három hónapra felfüggesztette állását Ogoreanu. A fegyelmi bizottság döntése teljesen megtörté lelkiileg a szerencsétlen embert. A döntés kihirdetése óta külsőleg is egé-

Uj termelőszövetkezet

Str. Memorandului 25. Műbutor, épület, portál és üzletberendezés, Hárpötös és díszítőmunkák elsőrendű kivitelben.

szen megváltozott az addig jókedélyű ember. Tegnap a déli órákban aztán teljesen elvesztette lelki egyensúlyát. Csak hiába várta háza ebedre. Nem távozott el dében az iskolából. Nem kiment az iskola kertjébe, ahol egy óvatlan pillanatban mellbelőtte magát. A szerencsétlen véget ért igazgatót szombat délután temetik a köztemető halottas házában.

Véres verekedés egy csernovici diákokon diákjai között

Volt vasgárdisták és nem politizáló diákok összetűzése

Bucuresti-Bukarest, június 28. Az egyik csernovici diákokonban verekedés zajlott le ma dében. Mint az Universul írja, Xenopol ueca 9. szám alatt lévő diákokon lakói között az ebédidő alatt nézeteltérés támadt. Egyes diákok, akik nem foglalkoznak politikával, elismerőleg emlékeztek meg arról, hogy dr. Nistor munkaügyi miniszter, mint a csernovici egyetem rektora egy millió lejt járt ki a kormánytól a szegénysorsu bukovinai diákok felségélyezésére. Ezzel szemben egyes, valamikor a vasgárdához tartozó diákok azt állították, hogy az egymillió lej bagatell összeg, és hogy sokkal többet is lehetne kapni, ha nem a liberálisok, hanem egy bizonyos szervezet volna kormányon. A vita egyre élesebbé vált és egy adott pillanatban véres verekedéssé fajult.

Az ebéd befejeztével vasgárdista diákok egy csoportja állta el a diákokon kijáratát és az otthon elhagyó kollégákat agyba-főbe verték és összerugdalták. Ch. Chasa joghallgató véres sérüléseket szenvedett. Az otthon gondnoka jelentést tett a rendőrségnek, ahonnan Ghinea kvesztor szállt ki a helyszínre, hogy vizsgálatot folytasson le. A katonai ügyvétség részéről — Csernovicban ostromállapot lévén — Burada őrnagyot delegálták a nyomozásra. Hackmann professzor, liberális szenátor, a bünygyi hatóságok vizsgálatával egyidejűleg intézkedtek az irányban, hogy a bűnösök az egyetemi tanács előtt is feleljenek tettükért.

TURISZTIKA

Kirándulás Révre

Erdély természeti szépségeiben gazdag vidékeinek egyik legszebb része kétségtelenül Rév és annak környéke. Fenyvesektől borított hegyek között, a Kőrös partján terül el ez a híres üdülőhely, amelyet a nyári szezonban százzával keresnek fel a pihenni vágyók. Vizeses, strand, kirándulóhelyek teszik kellemessé ezt a helyet, amelynek külön érdekessége a Zichy csepkőbarlang mely szépségben vetélkedik az ország bármely barlangjával.

Nem véletlen tehát, hogy a Haggibbor turisztikai szakosztálya a kánikulai időjárás beálltával július 1-én, vasárnap Révre rendez kirándulást. Rév az a kirándulóhely, mely pár pernyi gyalogolással megközelíthető, míg pihenés és szórakozás szempontjából a legalkalmasabb. A kirándulás kellemes ségéhez tartozik a sima aszfalt, amelyen az út Révre vezet, továbbá az utbaeső Királyhágó, amelynek tetejéről csodás kilátás nyílik a környező vidékre.

A Haggibbor révi kirándulására jelentkezni ma, péntek este fél 8-tól fél 9-ig a Haggibbor klubban, Calea Victoriei 10. első emelet lehet. Indulás reggel fél 6 órakor a klubtól.

Társadalmi gyűjtésekkel tudták talpraállítani a csődbejutott Metropolitan Operát

Friedrich Schorr kamaraénekes az amerikai művészet helyzetéről. Operaénekesek kabaréja

Párizs, június 28. A napokban turnéján Párizsba érkezett Friedrich Schorr kamaraénekes, a newyorki Metropolitan operának évek óta tagja. A kamaraénekes újságírók előtt nyilatkozott a művészet és a művészek helyzetéről az új roosevelti kurzusban.

— Évek óta — mondotta a művész — a szezon nagy részét Newyorkban töltöttem. Végigcsináltam a prosperitáris mesébe illő, bőséges éveit, láttam jönni a krízist és átéltem a gazdasági pánik tetőpontját. Aztán, minthogy nem volt mit keresnem Amerikában, Európába jöttem. Ez év telén ismét visszakérültem oda és tanúja voltam annak, hogy a Roosevelttel által vezetett Unió miképpen szedi össze minden energiáját, hogy a modern gazdaságtörténelem legérdekesebb kísérletei révén megint rendezett gazdasági viszonyokat teremtsen.

Elragadó munkapátosz

Természetesen semmi alkalmat nem mulasztottam el, hogy ne érdeklődjem a különböző amerikai körök vezetőegyenlősegeinél a gazdasági reformok eddigi és várható sikereiről. Ahogy el is vártam, éppúgy találkoztam lelkes helyesléssel, mint elkeseredett tiltakozásokkal. Rooseveltnak olyan metódusai vannak, amelyek nem elégíthetnek ki mindenkit. Engem, mint művészt, természetesen elragadott az a munkapátosz, amit Amerikában tapasztaltam. Annyi bizonyos, hogy Amerikában ma kedvezőbbek az állapotok, mint Európában. Az elmúlt esztendő a sok izgalom, káosz és sok esetben sikertelenség ellenére is a gazdasági fellendülés kétségtelen jeleit viselte magán. Hatalmas konszertnek amelyek az elmúlt években félelmetes veszteséggel zárultak, ezidén jelentős nyereségtételeket mutathatnak ki. De kisebb üzemek és üzletek is jó eredménnyel tudtak dolgozni, mindenesetre jobban, mint az elmúlt években. Természetesen, nem lehet tudni, vajjon ez tényleg a konszolidálást jelenti-e, vagy csak mesterséges felfokozás a termelésnek. Annyi bizonyos, hogy Amerika nagyiparosai és gazdasági tényezői optimisztikusan ítélnek meg a helyzetet.

Megszűntek a mecenások

Beszélek most már az Egyesült Államok művészéletéről. Ezen a területen a gazdasági élet felfelé ivelő tendenciái egyelőre még nem nyilvánultak meg. A színházakat az utóbbi hónapokban nem látogatják semmivel sem jobban, mint a krízis hónapjaiban. Azelőtt mecenásoktól mindig lehetett várni segítséget, ha egy-egy műintézet, vagy társulat bajba került. Vagy azzal, hogy fedezték a vállalat deficitjét, vagy azzal, hogy az egyes művészeket segítették ki zavarukból. Ma ők maguk is kénytelenek arra gondolni, hogy elvesztett vagyonaikat hogyan hozzák rendbe. Az összes nagyobb amerikai zenekarok súlyos zavarral küzdenek. Egy időben nagyszabású gyűjtéseket rendeztek talpraállításuk érdekében.

Olyan módszer ez, amit Európában ugyan nem ismernek, odakint azonban évtizedek óta gyakorolják jó sikerrel és sohasem olyan módon, hogy ez a művészeket önértékükben bántaná. Hogy csak egyet említsék, Newyork filmharmónikus zenekara pár hónappal ezelőtt az összeomlás előtt állott. Erre nagy társadalmi tranzakció indult meg, amely félmillió dollárt eredményezett. Ezzel az összeggel a tekintélyes művészi testület főnállását három évre biztosították. A gyűjtési akció élén Rooseveltt elnök felettsége állott mellette Guardia, Newyork polgármesterének felesége. Koncerte-

ket rendeztek s minden ilyen rendezvény előtt a newyorki társadalom egy-egy ismertebb egyénisége rádiószózatot intézett a közönséghez arra kérve, hogy vállalják a művészet megmentését.

— Le a sztár-gázsikkal!

Az egyik rádiószónok Toscanini volt, aki nemcsak beszédet intézett, hanem nagyobb összeget is bocsátott az akció rendelkezésére. A művészek maguk azzal járultak a veszélyeztetett intézmény talpraállításához, hogy elsősorban engedték a sztárfizetések jelentékeny törlését és minden játékos kiülön is leszállította igényeit. Ez a példa azután hatott a többi városok filharmónikus egyesületeire is.

Természetesen a Metropolitan operára javára is gyűjtést eszközöltek. Háromszázezer dollár gyűlt össze azokon a rendezvényeken amelyeken, főleg az opera tagjai és személyzete működött közre. Volt egy rendezvénye a Metropolitan operának, amelyen kizárólag az opera sztárjai léptek fel legjobb számaikkal. Erről az estélyről napokon át irtak a lapok.

Egy másik estén humoros attrakciók

voltak: férfiak játszottak nő szerepeket, Richard Strauss például Salomé-t játszotta és táncolta falrengető kacagás közepette. De Lucca és Lucrecia Bori egy spanyol szkecsben brilliroztak. Az amerikaiak nagy kedvence, Rosa Ponnelle a „Márta” című operából énekelt egy áriát és közben mint biciklő akrobata is brillirozott. En magam Lehar Vigözvegyéből énekeltem.

Remény van a javulásra

Az egész rendezvénynek nem volt ugyan különös művészi igénye, de célnak elértük, mert az opera megtelt és pedig nem egyszer, hanem négyszer. Azután bált rendeztünk, amely szintén jelentékeny összegekkel duzzasztotta a segélyeket.

Ezekből a rendezvényekből látszik, hogy az amerikai művészéletet és a művészet iránt való lelkesedést a krízis alapvető módon nem kezdte ki. Az érdeklődés megmaradt és ha a színházak mégis rosszul mennek, úgy ennek a szomorú jelenségnek az okát a széles népréteg elszegényedésében kell keresnünk. Azelőtt az amerikai színházakban az előfizetéses rendszer divott és nem volt amerikai család, aki, ha rendezett viszonyok között élt, hogy ne tartotta volna büszkeségének azt, hogy abonense valamelyik állandó színháznak, vagy staggionának. Ez a közönség azonban pénzét és kerestét elvesztette és ezzel arányosan csökkent életműve is. De abban az arányban, ahogy jön a gazdasági élet stabilizálása, egyuttal az amerikai színházak és koncertteremek is vissza fogják nyerni régi fényüket.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Indig Alfréd hangversenye. Indig Alfréd, a Kolozsvárról elszármazott világhírű hegedűművész szombaton este tartja egyetlen hangversenyét városunkban. Indig Alfréd, mint minden évben, most is szüleinél tölti nyári szabadságát. Ezt az alkalmat használta fel Kolozsvár zenei közönsége, hogy a kitünő művészt rábírja egy Kolozsváron való hangversenyre. Indig Alfrédnak szívéhez nőtte ez a város, ahol mindenkit ismer és ahol mindenki szereti. Világsikere után is szívesen lép fel a kolozsvári közönség elé, hogy művészetével mindazokat gyönyörködtesse, akik a zene szépségét élvezik és értékelik. Páratlan eseménye lesz az Indig-hangverseny városunk életében. Indig Alfréd, aki tudvalevőleg az ősszel világtourra indul kvintettjével, ezen az estén a leghíresebb és legnehezebb hangversenydarabokat fogja eljátszani, amelyeket csak igazán hivatott művészek tudnak teljes szépségükben érzékeltetni. A szombati est minden kétséget kizárva nagyszerűen fog sikerülni. Egészen bizonyos, hogy szombaton este zsúfolásig megtelik a katolikus gimnázium díszterme és Kolozsvár közönsége megmutatja, hogy mos: is rajong Indig Alfréd művészeté-

ért. A pontosan este kilenc órakor kezdődő szonátaestre a jegyeket elővételben az Ellenzék könyvosztálya árusítja.

Ihász-Fekete társulat heti műsora

Utolsó előadások

Péntek d. u. 6 órakor 10 lejes helyárárral: Kék Duna.
Péntek este 9 órakor: Nótás kapitány. helyárár: 10, 15 és 20 lej. A társulat utolsó és búcsuelőadása.
Szombat este 9 órakor: Orpheus zene- és dalegyüttes műkedvelő társaságának vendégjátéka: Viktoria, operett. Helyárár: 10, 15 és 20 lej.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken kettős műsor. 2 film egy helyárárt:
I. Szerelmeskedés (Diebelei), Schnitzler A. regénye után. Fősz: Magda Schneider, Paul Hörbiger, Luise Ullrich, II. A boldogság dala. Operett. Fősz. Európa legjobb tenoristája: H. R. Groh, Kapriuszgetű felvételek. Helyárár: 15, 20 lej.
Jön: Chandu, a nagy mágus.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől a tömeges filmje: Szökött fegyenc vagyok. Nagyobb, mint a Sing-Sing. Főszerepekben: Paul Muni, Glenda Farrell.
Hétfőn: Csókatasé. Fősz.: Eggert Márta, Leo Schlezak.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, június 29.

Bukarest, 13: Hírek, hanglem. 18: Népies zene. 20:30: Előadás. 20:45: Híres énekesek hanglem. 21:15: Népszerű hangverseny. 22: Hangv. két zongorán. 22:30: Georges Stefanovici régi román románcokat ad elő.

Budapest, 7:45: Torna, 10:15: Hírek — 11: Katolikus istentisztelet, csevegés, hanglem. 12:15: Görög kat. istentisztelet. 13: Déli harangszó. 13:30: Cigányzene. 14:30: Hanglem. 16:30: Gordonka hangv. 17:10: Csevegés. 18:30: eBertha szalonzene karának hangv. 21: Zenei revü. 23: Stefániai Imre Liszt átdoigozásai 24: Cigányzene.

Bécs, 11:30: Péter Pál: Legendák és mesék. 13:30: Szórakoztató hangv. 17:45: Délutáni hangv. 20:30: Az idők ritmusában. 23:30: Esti hangv. 1: Táncczene.

Szombat, június 30.

Bukarest, 13: Hírek, hanglem. 13:45: Könnyű zene. 14:40: Könnyű hanglem. 19: Román népzene. 20:30: Előadások, hanglem. 21:15: Hanglem. Rádióposta. — 21:45: Beljűni: Norma c. operájának közvetítése.

Budapest, 7:45: Torna, 10:45: Hírek. 11: Csevegés, hanglem. 13: Déli harangszó. 13:05: Rádióhangv. 14:30: Katonazene 17: Csevegés. 18: Előadás. 18:30: Szonáta. 20:30: Palló Imre magyar dalokat ad elő. 21:30: Vidám óra. 22:20: Az Opera zenekarának hangv. 23:45: Hanglem.

Bécs, 13: Bécsi hangv. 17:25: Karhangv. 18:30: Délutáni hangv. — 21: A nemzetközi filmhét Bécsben. 23:25: Cigányzene.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Gyorsírói kölcsönél egy szó 2 lej, gyorsírói kölcsönél 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírtkeresőknek 20 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy fogadjunk, ha portobélyeg mellékeve van.

Aranyműves segédet felveszünk, ki bezár munkában teljesen önálló. Dukás Testvérek, Arad.

Új házban készobás komfortos lakás azonnal kiadó. Cal. Traian (Árpád ut) 9.

Előnyomtatás a legújabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyterítő összeállítás, mondírozás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Perfekt román, magyar, német gépré és gyorsíró, könyvelő állást keres. Megkereséseket „Gyors munka” jellegre a kiadóba kérünk.

Gyakornok, kereskedelmi végzettségű, román, német, magyar nyelvismerettel alkalmazást nyerhet. „Gyár” jellegre a kiadóba.



HI

— Aggasztó Bazu állapota. A jelek szerint a pota újból aggod repülőnek folyto lyet fardatság é nek. Az orvosok legalább ké: hé nűleg a jövő hé szágba.

— Herzművek gimnázium díszje kolozsvári helyte hírfő este 9 óra gimnázium dísz ünnepelet tart, az érdekfűdöket keretében az eln Fischer József neolog hitközség énekel és a Ha kórusa fog szavaz san 9 órakor kezd

— Elmeszákért vici Eusebie elmeállapotát. B povic Eusebie g cu tanulóinak m orvosi szakértőbb meg a diák elme az összes érdeke kihallgatásnak v a napokban elké törvénytérkéhez, a tatja a tárgyalást

— Palesztinéb földi maradványok: Egy hónapja metóben exhumál politikai cionizm nak az „Autosmo holttestét. Pínsk koporsóba teték é ba szállították, ho lyezék örök nyu fogják ünnepélyes deini Pinsker tete ber egyeem terüle fogják eltemetni. Nemzeti Alap elnö egykori harcosa, v nes, az egyetem re

— Négynapos hatóságok. Bukar örtök déltől hírfő van. Ugyanis ma P te ünnep és a köz nap lesz, ughyhoz kisvakációt kapta Nationala is.

— Agyvértdulú lézés, félelemérz lehangelőség, ám állapotok, munkak enyhén ható termé keserűvíz haszná gyorsan megszünt

— Véndiáktalálk váradon. A nagyv Kereskedelmi Isko július 1-re nagyszaj fordultak. Ezen ün oldalról jött óhajj későbbre, július 8- r bizottság, amely iskolatársakat, ho minél számosabb mindazok, akik el nem jelentették v ezen elhatározásuk 5-g az iskola cím Comerciale, Alea C lenkezés alkalmá az est társasv venni az illető isk

— Hathónapi szamu postahivat toria Zamfirescu kettes szamu pos alkalmazásban. Evt te munkáját a p ellenőr észrevette, nő kezelése alatt lej hiányzik. Azon letteseinek, akik tették Victoria Z mai törvénytérké lott hivatalnoknó ányzó összeget a totta. A bíróság a nak látta a sikkas havi fogházra, val litikai jogvesztésre aki fellebbezett a

MŰSOR

Junius 29.
hanglem. 18: Né...
adás. 20.45: Hires...
15: Népszerű hang...
két zongorán. 22.30:
égi román románcó.

na, 10.15: Hírek, —
hiszlet, csevegés,
kat. istentisztelet.
13.30: Cigányzene.
Gordonka hangv.
eBrha szalonzene
enei revü. 23: Ste...
do'gozásai 24: Ci...

Junius 30.
hanglem. 13.45:
Könnyű hanglem.
20.30: Előadások,
em. Rádióposta, —
c. operájának kö...

orna, 10.45: Hírek.
13: Déli harang.
14.30: Katonazene
adás. 18.30: Sza...
re magyar dalokat
ra, 22.20: Az Opera
45: Hanglem.
hangv. 17.25: Kar...
hangv. — 21: A
csben. 23.25: Ci...

RÓ... ÉSEK

ny és 1 lej, g...
nisebb apró hírd...
óknek 30 számalé...
téseket díja elő...
t csak egy t...
és melléklete van.

er felvesszünk, ki...
sen önálló. Dukáss

komfortos lakás...
ban (Árpád ut) 9.

abb minták szerint...
és géphímzés,
gyerítő össze...
zebben, legolcsób...
ézmunkaszalonjá...

ar, német gép és...
állást keres. Meg...
ka" jellegére a ki...

redelmit végzett...
nyelvismerettel al...
ár" jellegére a ki...

HIREK

Agasztóra fordult Cantacuzino
Bázu állapota. Varsóból érkezett utolsó
jelentések szerint Bázu Cantacuzino álla-
pota újból aggodalmat kelt, mert a jeles
repülőnek folytonos fejfájása van, ame-
lyet fáradtság és idegen tünetek kísér-
nek. Az orvosok teljes pihenést írtak elő
legalább két hétre. Cantacuzino valószí-
nűleg a jövő hét elején tér vissza az or-
szágba.

Herz-lemlékünnepe az unitárius
gimnázium dísztermében. Az E. Zs. N. Sz.
kolozsvári helytörségre július hó 2-án,
hétfő este 9 órai kezdettel az unitárius
gimnázium dísztermében Herz-lemlék-
ünnepelet tart, melyre ezúton hívja meg
az érdeklődőket és tagjait. Az ünnepély
keretében az előző megnyitón kívül dr.
Fischer József tart emlékbeszédet, a
neolog hitközség énekkara gyászdalokat
énekel és a Hasomér Hacair szavaló-
kórusa fog szavalni. Az ünnepély pont-
osan 9 órakor kezdődik. Belépés díjtalan.

Elmeszákértők vizsgálták meg Popo-
vic Eusebie gimnázista gyilkosának
elmeállapotát. Bukarestből jelentik: Po-
povic Eusebie gyilkosának, Petru Dines-
cu tanújának megvizsgálására kiküldött
orvosi szakértőbizottság tegnap vizsgálta
meg a diák elmeállapotát. Jelen vannak
az összes érdekeltek. Dinescut hosszas
kihallgatásnak vetették alá. A jelentést
a napokban elkészítik és beterjesztik a
törvényszékhez, amely június 30-án foly-
tatja a tárgyalást.

Palesztinába vitték Leo Pinsker
földi maradványait. Jeruzsálemből jelen-
tik: Egy hónappal ezelőtt az odesszai te-
metőben exhumálták dr. Leo Pinsker, a
politikai cionizmus nagynevű előfutárá-
nak, az „Autoemancipáció” szerzőjének
holttestét. Pinsker földi maradványait
koporsóba tették és a koporsót Palesztiná-
ba szállították, hogy a nemzeti földön he-
lyezhék örök nyugalomba. A napokban
fogják ünnepélyes keretek között elföl-
delni Pinsker tetemét. Valószínűleg a hé-
ber egyetem területén, a Skopusz hegyen
fogják eltemetni. A helyet Ussischkin, a
Nemzeti Alap elnöke és a Chovev Cion
egykori harcosa, valamint dr. J. L. Mag-
nes, az egyetem rektora választották ki.

Négynapos kivakációt tartanak a
hatóságok. Bukarestből jelentik: Csü-
örtök déltől hétfő délig hivatali szünet
van. Ugyanis ma Péter Pál napja, amugy-
is ünnep és a közbeeső szombat is szün-
nap lesz, úgyhogy a hatóságok négynapos
kivakációt kaptak, ugyanígy a Banca
Nationala is.

Agyértéktudulás, szívszorongás, nehéz
légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás,
lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi
állapotok, munkaképtelenség a rendkívül
enyhén ható természetes „Ferenc József”
keserűvíz használatára által igen sokszor
gyorsan megszüntethetők.

Véndiaktalálkozó július 8-án Nagy-
váradon. A nagyváradi Társulat Felső
Kereskedelmi Iskolák végzett növendékei
július 1-re nagyszabású véndiaktalálkozó
terveztek. Ezen ünnepélyt azonban a több
oldalról jött ohajnak engedve egy héttel
későbbre, július 8-ra halasztotta a rendező
bizottság, amely ezuttal kéri a volt
iskolátársakat, hogy ezen ünnepélyen
minél számosabban vegyenek részt s
mindazok, akik ebbeli szándékukat még
nem jelentették volna be, úgy közbőlük
ezen elhatározásukat legkésőbb július hó
5-ig az iskola címére: Nagyvárad, Hala
Comerciala, Alea Gojdu 1. sz. alá. A je-
lenkezés alkalmával közzendő az is, hogy
az esti társasvacsorán részt kíván-e
venni az illető iskolatárs.

Hathónapi fogházra ítélték a 2.
számu postahivatal sikkasztóját. Vic-
toria Zamfirescu az állomásnál lévő
kettes számu postahivatalnál volt alk-
almazásban. Éveken keresztül végez-
te munkáját a postahivatalnál, míg
egy napon a felvilágosításra kiküldött
ellenőr észrevette, hogy a hivatalnok-
né kezelése alatt álló pénzből 90 ezer
lejt hiányzik. Azonnal jelentést tett fe-
letteseinek, akik bünyűli feljelentést
tettek Victoria Zamfirescu ellen. A
mai törvényszéki tárgyaláson a vád-
lott hivatalnoknő tagadta, hogy a hi-
ányzó összeget a maga céljaira fordí-
totta. A bíróság azonban bebizonyított
nak látta a sikkasztást és ezért hat-
havi fogházra, valamint háromévi po-
litikai jogvesztésre ítélték a vádlottat,
aki fellebbezett a táblához.

TELEGRAMA
Hercules Babyház Cluj, Regele Ferdinand 12.
Gyönyörű újtipusu autógyermekkoscsival jöttünk
piacra stop Első szállítmányt címére feladtuk
DAC gyermekkoscsigayr
Satumare

Heves vita volt a zsidókérdésről
a Pen-klub kongresszusán

Edinburg, június 28. Mint ismeretes, a
napokban zajlott le a Pen-klub nemzet-
közi kongresszusa. A kongresszus határo-
zati javaslatot fogadott el, melyben hang-
súlyozza a szabad kritika szükségességét
a közigazgatási rendszerek és intézmé-
nyek fölött, Marinetti olasz delegátus sza-
vazott egyedül a fasiszta államforma ellen
irányuló határozati javaslat ellen. A
vita során éles szócsatája volt Benjamin
Cremlieux franciaországi zsidó delegátus-
sal és hangsúlyozta, hogy „Olaszország-
ban nincs antiszemitizmus és nincs zsidó
kérdés”. Marinetti és Cremlieux csócsatája
oly heves volt, hogy az előzőnek mindkét
szónokot rendre kellett utasítania.

Ezután Ernst Toller zsidó és Peter Ma-
yer svájci delegátus között volt rendkívül
heves vita. Toller, mint ismeretes, javas-
latot terjesztet be, hogy a kongresszus fe-
jezze ki tiltakozását a német írók bebör-
tönzése és a német kormány általa éren-
deli könyvelégetések ellen. Mayer erre
azt válaszolta, hogy volt idő, amikor ma-
ga Toller is üldözött más zsidókat. To-
ller a legelősebben visszautasította ezt a
beállítását és közönséges hazugnak nevez-
te Páter Mayert. Toller javaslatát végül
egyhangulag elfogadták. Ezután tartotta
meg nagyszabású beszédét Emil Ludwig,
melyről beszámoltunk már.

Lázadás egy regáti faluban egy
„szent” miatt. Bukarestből jelentik: Az
Ilfov megyei Dridu községben több pa-
raszt egy magá szentnek kiadó egyénnek
híve lett, aki esőért imádkozott és föld-
rengést jósolt. A parasztek papjaik és
tanítóik ellen fordultak és mikor a csend-
őrség megpróbálta letartóztatni a „szent-
tet”, mintegy kétszáz paraszt körülbás-
tyázta azt és csak nagynehezen sikerült
a karhatalomnak letartóztatni husz pa-
rasztot, akik tettelegességre vetemedtek a
hatóságok képviselőivel szemben.

Elfogták az aradi sírok dézsmálóját.
Már régóta panaszkodnak az aradi temető
„lakóinak” hozzátartozói, hogy ismeretlen
egyének állandóan dézsmálják a sírokra
vitt virágcserepeket és vázakat, sőt sok
sírról még keresztet is levő réztáblát is
ellopták. A temetőőr figyelni kezdte a
látogatókat s a napokban észre is vett egy
nőt és egy férfit, amint éppen az egyik
keresztről feszítették le a réztáblát.
Azonnal jelentést tett a rendőrségnek és
nemsokára sikerült is elfogni a sírfoszto-
gatókat. Kihallgatásukkor tagadták, hogy
ők állandó fosztogatói a síroknak. Azt is-
merték csak be, hogy akkor, amikor észre
vették őket, valóban elvitték a táblát az
egyik keresztről, de tagadták, hogy több
alkalommal is megtették volna. A vizsgá-
lat folyik.

REGAL
KÁVÉHÁZBAN
Kolozsvár legkellémesebb családi szórakozóhelye, mérsékelt árakkal. Parkettanc!

Közvetített Anglia jegyzékét a há-
borus adósságok ügyében. Washingtonból
jelentik: Ma tették közzé Anglia jegyzé-
két a háborus adósságok ügyében. A pub-
likálást nem kísérték semmiféle hivatalos
kommentárok. Illetékes körökben az a vé-
lemény, hogy a háborus adósságok ügye
mindaddig függőben marad, míg az adós-
államok végleges javaslatokat fognak
tenni.

július hó 1-től kezdve szenzációs, új, at-
rakciós műsor mellett
SALAMON KÁLMÁN cigányprímás,
Románia egyik legjobb zenekarával leg-
válótagottabb szalon-, jazz és népzenei
muzsikát.

Párizsba repült az aviatikai minisz-
ter. Párizsból jelentik: Radu Irimescu
aviatikai miniszter tegnap este Buka-
restből Párizsba érkezett. A miniszter
repülőgépen jött meg és a Le Bourgeti
aerodromban szállt le, ahol Denain tábor-
nok francia légügyi miniszter és a franciá
aviatika számos előkelősége fogadta.

Szembesítik Romagninót, Stavisky
társát Bony rendőrfelügyelővel. Párizs-
ból jelentik: A vizsgálóbíró, aki a Star
visky-ügy vizsgálatával foglalkozik, el-
határozta, hogy szembesíteni fogja Ro-
magninót, Stavisky egyik társát, Bony
rendőrfelügyelővel, aki Romagnino szer-
rint igen jó viszonyban állott Stavisky-
vel.

Árvíz és vihar pusztított a Regát-
ban. Bukarestből jelentik: Tegnap este
torrenciális eső és villámcsapások pusztí-
tottak a fővárosban. Nicolae Soare nevű
őregember a Mártyisor ucca 66. számu há-
zának veteményeskertjében tartózkodott,
amikor a vihar kitört. Az őregember há-
rom szolgálójával egy fészerbe húzódott,
ahova beütött a villám. Ceausu Ion és
Stefan Ion szolgák rögtön meghaltak, míg
a harmadik idegsokkt kapott és meg-
bolondult. Kórházba szállították gazdájá-
val együtt, aki fejével egy köre esett és
megsérült. — Villámcsapás érte Constan-
tin Malaescu kilakoltatott munkás felesé-
gét a Damrovia negyedben, aki idegsok-
kot kapott. Ugyancsak súlyos sebeket
szenvedtek villámcsapás következtében
Fodoreanu Ion és fia, Mircea a dämbo-
vitamegyei Pucioasa községben. — Észak-
Bukovinában Ispas községben villámcsa-
pás megölte Stamate Mihail parasztot,
feleségét és kislányát. — A Kiseney mel-
letti Buluczi községben terrenciális eső
pusztított. Az ár magával ragadta Andrei
Ghetrusca hároméves gyermekét.

Eljegyzés. Mandula Emőli Cluj és
Jakab Sárkai Frata jegyesek. (Minden
külön értesítés helyett.)

Japán-török szerződés jött létre a
török flotta újfépítésére. Londonból
jelentik: A Daily Express tudósítást közöl,
mely szerint Japán szerződést kötött Tö-
rökországgal, amelynek flottáját újfépíti
és fegyverekkel és municióval ellátja egy
csetleges orosz konfliktus alkalmával.

„Legyen átkozott a vér- és bánat-
özön elindítójának évfordulója”... Lon-
donból jelentik: A Daily Express a szera-
jevői gyilkosság elkövetésének huszadik
évfordulóján közreadott cikkben azt ham-
goztatja, hogy legyen átkozott a vér- és
bánatözön elindítójának évfordulója. Ez
a nap — írja a Daily Express — a ver-
saillesi békeszerződés aláírásának tizen-
ötödik évfordulója is, amely ha a jelek
nem csalnak, sajnos, új háboru felé so-
dorja Európát.

Rövid hírek mindenünne. Newyork
ból jelentik: Hollywoodban ebben a sze-
zonban a legnagyobb iró tiszteletdíjat
filmszcenáriumiért Eugen O'Neill kapta
„Winderness” c. darabjéért. 75 ezer
dollár volt a honorárium s a Metro fizette
ki. — Annak ellenére, hogy a napokban
voltak esők Angliában, tovább tart a víz-
hiány s ezért fenn kell tartani a parkok
és kertek öntözési tilalmát s más életbe-
léptetett vízhasználatkorlátozási intézke-
déseket. — Sztambul egyik régi kerületé-
ben, nem messze a Dolna Bagese palotá-
tól, amelyben most a perzsa sah lakik —
rövid sztambuli tartózkodása alatt — tűz
támadt, amely egész sor házat elpusztí-
tott. Négy személy a lángok között lelta
halálát, 300 ember hajlékalanná vált. —
A chilei Andosekben hatalmas hóviha-
rok dühöngenek. Mindennemű közlekedés
megszűnt a több méteres hóréteg miatt.
Több hegyi falu el van zárva a külvilá-
gól. — Az afrikai Aranypart benszültött
fejedelmét az angol fővárosba várják,
ahol néhány hetet fognak tölteni. Az urak
kodók most tanulják az európai szokáso-
kat s az evőeszközök használatát. —
Eduard Hanisch-Concée osztrák szobrász
jelenleg Velencében tartózkodik. A mű-
vész közelebből hozzákezd Mussolini
szobrának megmiváltásához. — A jugos-
láv kamara tegnap elfogadta azt az
egyezményt, mely rendezi a jugoszláv és
török alattvalók egymásközti követelé-
seit. — A newyorki törvényszék 4 és fél-
évi börtönrre ítélte Harrimann Józsefet, a
Harrimann National Trust Company hitel
intézet volt elnökét, akire rábizonyították,
hogy meghamisította az intézet iratait.

Osszehívják a klacionisták
világkongresszusát

Jeruzsálem, június 28. Az általános
cionisták világszövetségének végrehaj-
tóbizottsága elhatározta, hogy ez év
augusztusában összehívja a klacionis-
ta csoportok világkongresszusát. A
kongresszus célja a cionista mozgal-
mon belül dúló pártharcok kiküszöböl-
lése.

Juliusban kerül sor Stavszky
fellebbviteli perének
tárgyalására

Jeruzsálem, június 28. Horace Sá-
muel, az Arlosoroff-perben elítélt
Stavszky fővédője vakbélgyulladásban
megbetegedett és operációnak kellett
alávetnie magát. Erre való tekintettel
csak július közepén kerül sor Stavszky
fellebbviteli perének tárgyalására.

Comunitatea izr. ort. autonomă din Cluj.
No. 545-1934.

Pályázati hirdetés

Hiközségünk pályázatot hirdet az ujon-
nan szervezett adminisztrátori állásra.
Pályázhatnak oly orth. vallásérkölesi
szemponból kifogástalan izr. vallásu,
40 évnél nem idősebb román állampolgá-
rok, akik a szükséges nyelveket szóban
és írásban bírják, adminisztrációs teend-
őkben jártasok és alkalmasak hitköz-
ségi gazdasági ügyek intézésére és veze-
tésére is.
Javadalmazási és egyéb alkalmazta-
tási feltételek a hitközség Titkári Hivata-
lában (Cluj, Strada Dubalarilor 1. sz. a.)
tekinthetők meg.
Pályázati határidő utolsó napja f. é.
augusztus hó 31-ike.
Cluj, 1934. június hó 24-én.
Bíró Andor, elnök.
Löffler Vilmos, titkár.

Idel' költözik
július
1-én
STR. REGINA MARIA
6
FOTOFILM UDVARBAN
TIZIAN
KLISÉ ÉS
RÉZCÍMKE
MŰHELY

UJ KELET Legújabb hírek

Bratianu György a kamarában aggodalmát fejezte ki a román-orsz kapcsolatok miatt

A tuberkulotikus katonák érdekében interpellált egy képviselő
A szenátusban megszavazták az egészségügyi törvényt

Bucuresti-Bukarest, június 28. A kamara mai ülésén Negura államtitkár válaszolt Raducanunak, aki a tegnapi ülésen állította, hogy a szövetségi törvényt nem vetették alá a mezőgazdasági bizottság tanulmányozásának. Az államtitkár féltékenykedik az ellenzék képviselői, mire összetűzés támad az ellenzék és a többségiek között.

Căpătineanu: Meglepetésszerűen tették a javaslatot, hogy elkerülje a figyelmünket.

Negura: Hazugság.
Madgearu: El akarták kerülni a vitát. Újabb összetűzés keletkezik.

Popovici többségi rámutat arra, hogy számos intézmény ahelyett, hogy az állam bankjegyeit használná, saját bójáival elégíti ki a falusiak szolgálatát.

Bratianu György interpellációja a román-orsz kapcsolatokról

George Bratianu interpellációt intéz a külügyminiszterhez az Oroszországgal felvett kapcsolatok ügyében. Rámutat arra, hogy Titulescu és Litvinov között változó azonos szövegű levelek csak a szuverenitás jelzőt tartalmaznak anélkül, hogy megállapítsák a terület pontosan, ami két-értelmű és megengedhet a Románia és szomszéd államai közötti viszonyt. Másrészt pedig a szovjetdelegátusoknak az országba jöveteléről sem hozza magával a kívánt rendelkezést, Oroszországgal való kapcsolataink nem küszöbölik ki azokat a konfliktusokat, amelyekre alkalom adódhat a kommunista eszmék elnyomása folytán és módot nyújthatnak esetleges orosz alattvalók beavatkozására és így elmérgesíthetik kapcsolatainkat ezzel az országgal. Ugyanígy felhívta a gazdasági érdekeinket se jelölték meg eléggé pontosan ahhoz, hogy ne keltsek fel a közönség félelmét a szovjet-konkurrenciától. Miután az a véleménye, hogy a nemzetközi helyzet tartalmasabb és kedvezőbb fejlődését biztosította az aláírt egyezmények által szerzett előnyöknek és Jugoszlávia óvatossága (fenntartása) megkönnyítették helyzetünket a kisanant keretében, kéri a külügyminisztert, hogy nyilatkozzon a parlament előtt.

Interpelláció a kontingentálási rendszer miatt

Deleanu felelt az a szerencsétlen szisztémát, amellyel a kontingentálási munkálatokat végzik.

Madgearu bejelenti, hogy már rég interpellálni akart a kontingentálási politikájáról, de eddig még nem bocsátották rendelkezésére a szükséges dossziékat. Azt állítja, hogyha lehetőséget adnak neki az interpellációra, be fogja bizonyítani, hogy felháborító visszaélések történtek. Mióta Constantinescu kijelenti, hogy a liberális kormányzat nem adott módot ilyen visszaélésekre és intézkedni fog, hogy bocsássák Madgearu rendelkezésére a dossziékat, mert a kormányban nincs titkolni valója.

Florin megkérdezi Madgearut, nevezze meg azokat a parlamentereket, kik büntetők a kontingentálási intervenciókban.

Madgearu: Nincs szó parlamenterekről, hanem más magasabb személyekről, akiket meg fogok nevezni.

A tuberkulotikus katonák érdekében

Hasnas többségi megkérdezi a hadügyminisztert, milyen intézkedéseket van szándékában tenni, hogy azok a fiatalemberek, kiket egészségesen soroznak be a hadseregbe, ne kapjanak tuberkulózist a szolgálat ideje alatt. Kéri, hogy ezeket internálják szanaóriumokba és ne küldjék haza betegen. Ugyanígy a tuberkulotikus tiszteket nyugdíjazásuk megillető nyugdíjjal.

Deleanu szabálytalanságokat hangsúlyoz a CFR-nél.

Iacobescu interpellációt jelent be a hadsereg május 10 és június 8-ai előléptetéseivel kapcsolatban, amikor nagy igazságtalanságok történtek, mert előléptettek

magas protekcióval rendelkező tiszteket. Popescu parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjeszt be, amely felhatalmazza Mărăsești községet tíz millió kölcsön felvételére. Megszavazzák a sürgősséget.

Remus Nestor szintén parlamenti kezdeményezésből törvényjavaslatot terjeszt be a lelkesek nyugdíjazási határidejének megállapítására.

Pamfil Seicaru Anghelescu tábornok válaszával foglalkozik a Zbrojowska szerződés ügyében és kijelenti, hogy az interpellációk nem a miniszterrel szembeni ellenségeskedésből keletkeztek, hanem az aggodalmat keltő atmoszférából, amely azt az impressziót kelti, hogy a hadfelszerelési minisztériumban ujjaéledt a haszontalanságok kora és az ország pénze nem jut el rendeltetéséhez. Jók a szövetségi szerződések, de a saját biztonság még jobb. Es 14 év elteltével a nemzetvédelem nincs biztosítva. Nem a civilek hibájából, hanem azokból, kik megváltoz-

tatták a nemzetvédelmi alapokat és másra használták fel.

Bucuresti-Bukarest, június 28. A szenátus ma délelőtti ülésén Văitoianu tábornok tiltakozik Nelu Sandu georgista vezető megveretése ellen, akik a kormány párti ágensek bántalmazása után kórházba kellett szállítani.

Dr. Costinescu: Minden erőszakot sajnálók. Intézkedni fogok.

Napirendre térnek, amelyen az egészségügyi törvény módosítása szerepel.

D. R. Ioaniteanu megjegyzéseket tesz a javaslatra és kijelenti, hogy fogadja el a módosításokat, mert azok nem tudnak eredményeket hozni.

Dr. Teofil Lupu: A módosításokra szükség van.

Skupiewski előadó azt válaszolja D. R. Ioaniteanunak, hogy a javaslat nem követ politikai célokat, hanem csak praktikus eredményekre törekszik.

Costinescu felszólalás után a szenátus a javaslatot elfogadja.

Ujabb sorozatos robbanószeres merényletek történtek Ausztriában

Sebesülések, anyagi károk jelzik a merényletek utját

Bécs, június 28. Tirol és Vorarlberg több pontján újabb robbanószeres merényletek voltak. Ismeretlenek felrobbantották a halli sóbánya igazgatósági épületének egyik helyiségét. Kühlauban a villanytelep és a vízmű gépei sérültek meg egy explóziós merényletnél. A vízmű csak néhány napon belül lesz üzemképes állapotba helyezhető. A stubai völgy több községében is voltak robbanószeres merényletek néhány sebesüléssel és jelentékeny anyagi kárral.

Innsbruckban egyik nyomdaépület helyiségében csomagot találtak, amelynek már a külseje is bombára volt gyanús. A csomagot kidobták a szomszédos vendéglő nyári kerthelyiségébe, amelyben éppen senki sem tartózkodott. A robbanó anyag explodált és hatalmas mély lyukat vágott a kert földjében és több kerti butort megsemmisített. A merénylet annak a lapnak szólt, amelyet a nyomdában elő állítanak. A tettesek ismeretlenek.

Barthou a francia minisztertanácson beszámolt kelet európai utjának eredményeiről

Litvinov-nyilatkozat egy párizsi lapban a regionális védelmi szerződésekről. Egyidejűleg Joffis is nyilatkozott. Az adóreform ügye a francia kamarában

Sándor király ősszel Párizsban tárgyalja meg Barthouval a Szovjet elismerésének ügyét

Párizs, június 28. A minisztertanács mai ülésén Barthou beszámolt újabb kelet európai látogatásának eredményeiről. Beszámolt mintegy kiegészítve és megélőzve a Paris Soirban Litvinov-nyilatkozat jelent meg. Az orosz külügy népbiztos leszögezni kívánja, hogy a Kellog-egyezmény nem hozta meg a remélt eredményt s a Népszövetség sem elegendő ahhoz, hogy a háborús összeütközéseket sikerrel elhárítsa.

Ezért szükséges kiépíteni a regionális védelmi szerződések rendszerét.

Azok az államok, amelyek távol akarják magukat tartani az ilyen egyezmé-

nyektől, nem vehetik rossz néven, ha magatartásuk eredményeként bekerítettéknek fogják magukat érezni.

A regionális szerződéseknek nincs támadó céljuk.

A szovjet azért nem csatlakozott a Balkán-egyezményhez, mert ennél szélesebb keretű egyezményt akar elérni, amely Európa keletén a békét biztosítani fogja. Litvinov hangoztatta azt a meggyőződését, hogy helyes lenne, ha egész Európára, sőt más világrészekre is áttérjedne a regionális szerződések rendszere.

A Litvinov-intervjúval egy napon, a délutáni lapok Joffis-intervjúját közölték. A jugoszláv külügyminiszter nyi-

latkozik a Barthou-látogatás után támadt helyzetről. Leszögezi, hogy Jugoszlávia a Szovjettel való diplomáciai viszony felvétele előtt

tisztán szeretné látni az oroszok új Balkán-politikáját

valamint azt, hogy mi tölti ki az orosz török megegyezés kereteit.

A Victoire attól tart, hogy a szövetségek létrehozására irányuló francia politika el fogja végképpen hidegíteni Olaszországot s hogy a németeket és az olaszokat egymás karjába kergeti. Nem kell szem elől téveszteni azt sem, hogy Anglia is ferde szemmel nézi a szövetségek létrehozására irányuló francia törekvéseket.

Genfben úgy hírlik, hogy

Sándor jugoszláv király kilátásba helyezte Barthou-nak, hogy őszi párizsi látogatása alkalmával részletesen fogják megtárgyalni a szovjettel való diplomáciai összeköttetés felvételének problémáját.

Több varsói lap a francia szövetségi rendszer kiépítésének tervével foglalkozó cikkében megállapítja, hogy a francia-orosz együttműködés még kívánatos lehet Lengyelországnak, de a két ország közötti szövetség egyáltalán nem óhajtható lengyel szempontból. A lengyelek sokat szenvedtek a múltban ettől a szövetségtől, semhogy azt kívánatosnak tarthatnák.

Párizs, június 28. A francia kamara tegnap az adóreformjavaslatot tárgyalta. Jacquier, a pénzügyi bizottság előadója hosszas felvilágosításokkal szolgált a javaslatról, rámutatva arra, hogy a javaslat az adóemelés összeegyeztetést célozza. A javaslatban foglalt intézkedésekkel fokozatosan ki lehet küszöbölni a költségvetési deficitet. A reform eredményei 1935. év végén fognak mutatkozni, mikor az 1934. évi deficit cca 2 milliárd frank lesz 16 milliárd helyett, amennyire emelkedett volna, ha a kormány nem tette volna meg a szükséges lépéseket.

A javaslat általános vitájában több szolgált fel a különböző pártok képviselői körül. A vitát ma folytatják. A szakaszonkénti vitánál felszólal Germain Martin és valószínűleg Doumergue miniszterelnök is.

Megnyit az első lengyelországi internálótábor

Varsó, június 28. Az internálási rendelkezéseiknek megfelelően Berza-Kartuskában megnyitott az első lengyelországi internálótábor.

Krakkóba utazott Debenev francia vezérkari főnök-helyettes

Varsó, június 28. Debenev francia tábornok, a nagyvezérkar helyettes főnöke többnapos varsói tartózkodás után lengyel vezérkari tisztek társaságában Krakkóba utazott.

Mussolini a jövő hét végén érkezik Riccionéba

Róma, június 28. Mussolini családja a jövő hét vége felé érkezik Riccionéba. Dollfuss kancellár és családja néhány napot fog tölteni július első felében az olasz kormányelnök családi vilájában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdája, Olul, Strada Baran A, Pog. II. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în numerar No. 224713-92

18. Telefon: 8-
Hayonta 110,
6vros 600, egész
földre: Hayonta
földre 12, egész
détések díjazat
KELET" az
sáidóság egyet
keink utánnya
rás megjelölés

Mese a sok

A sok hühörög
miért volt.

Joaniteanu va
ta a szenátusban
védelméről szóló
általán nincs sz
a törvény nem
sen ront a jelen
Mert a statisztika
az idegen állam
inváziója nem
20 ezer külföldi

Sokkal kevese
ezentúl, az új t
lesz megkeresni

Miért kellett
csapni e kérdés

Mert a reakció
figyet találni arra
figyelmét eltérít
igazi okairól.

Mi sem volt k
dielek odaállítan
tuális munkané
fogalmának a ro
felel meg. És a
amely általában
vényt tehát az
is lehet érteni és
— ebben az érte
kalmazni.

Ezért kellett a
méről szóló törvé

Ezért a sok h
A gyakorlatban
vetkezésében — ne
a politikai protez

Ezzel szemben
zatos alkalmuk
be beleszólni, eng
vonn.

Az ilyen alkalm
nator szerint —
válthatnak az illet

Mindig, mind

A román termé
évről-évre fiasóv

Három évvel ez
szór arra, hogy a
bályozzák. A gazd

korj nagy termés
bolcatorvényt hí
delmében a ter
eredménnyel száll

A kormány, mel
totta a boletatörvé
lött a cél és o
engedett külföldre
gabonadumping m

Az eredmény pe
elejére elfogyott a
felszaladtak a list

Az exportpremi
ki a kormány...

Az idej buszter
bajok vannak...

Harmánczer va
fog teremni az id
belföldi piacnak s

Az idej sovány
nélkül érj az orsz
támogatással enged

nyiségben kiszállt
Mit tehet tehát e
sulyozására a korn

Ajlamilag vásáro
spekuláció, megak
fogja ellátni a v
nyérrel.

Nagyszerű mego
Eppen akkor, a
buza.

Tavaly és tavaly
tenni. Es az export
tettel lenni arra,
mésfőlöleg, hogy

ből tartalékolni kel
nincsen termés.

Ez volna követke
mányok részéről,
kedelem alkotmány

hagyva, mha akar
mélésfogyasztás ir